

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 15Co/223/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1115218025
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 04. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Hajdínová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2021:1115218025.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Márie Hajdínovej a členov senátu JUDr. Evy Mészárosovej a JUDr. Silvie Walterovej, v právnej veci žalobkyne: N.. B.. N. A. Z. Ž. B. U. E. L. Á. , D., U. N. XX.X.XXXX, F. R. R., Š.Á. Č.. XXXX/X, zastúpená Advokátska kancelária JUDr. Jakub Mandelík, s. r. o., Bratislava, Záhradnícka č. 4836/51, IČO: 472 343 18, za ktorú koná JUDr. Jakub Mandelík, proti žalovanej: KOOPERATIVA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, Bratislava, Štefanovičova č. 4, IČO: 00 585 441, o náhradu škody na zdraví, na odvolanie žalobkyne a žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I. zo dňa 13. júna 2019, č. k. 4 Csp 15/2016-275, takto

rozhodol:

I. Návrh na prerušenie odvolacieho konania **z a m i e t a .**

II. Rozsudok Okresného súdu Bratislava I. zo dňa 13. júna 2019, č. k. 4 Csp
15/2016-275, vo výrokoch II., III. a IV., **p o t v r d z u j e .**

III. Žiadna zo strán nemá na náhradu trov odvolacieho konania právo.

o d ô v o d n e n i e :

1.1. Okresný súd Bratislava I. rozsudkom zo dňa 13. júna 2019, č. k. 4 Csp 15/2016-275, čiastočne vyhovel žalobe žalobkyne a žalovanej uložil povinnosť zaplatiť jej sumu 3.482,60 € do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku (výrok II.), vo zvyšku žalobu zamietol (výrok III.) a konanie v časti o zaplatenie 25.866,- € zastavil (výrok I.). O trovách konania rozhodol tak, že žalobkyni priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % (výrok IV). Svoje rozhodnutie odôvodnil právne ustanoveniami § 427 ods. 1, § 444 Občianskeho zákonníka, § 15 ods. 1, § 11 ods. 6, 7 zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 381/2001 Z. z.“), § 2 ods. 2, § 4 ods. 1, 4, § 5 ods. 1, 5, § 10 ods. 4, 6, 7 zákona č. 437/2004 Z. z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia a o zmene a doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 273/1994 Z. z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení Všeobecnej zdravotnej poisťovne a o zriaďovaní rezortných, odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 437/2004 Z. z.“). V odôvodnení uviedol, že žalobkyňa sa žalobou doručenou súdu dňa 24.8.2016 pôvodne domáhala zaplatenia sumy 8.453,- € s úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne od 7.7.2016 do zaplatenia titulom náhrady bolestného a zaplatenia sumy 26.119,50 € (17.413,- € + 50 % navýšené 8.706,50 €) spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,05 % zo sumy 17.413,- € od 7.7.2016 do zaplatenia titulom náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia (ďalej len „SSU“) ako náhrady škody na zdraví v dôsledku dopravnej nehody dňa 11.2.2015. Obidva nároky si žalobkyňa u žalovanej uplatnila výzvou zo dňa 17.3.2016. Žalovaná ani po uplynutí zákonnej trojmesačnej lehoty a 15-dňovej lehoty po doručení výzvy dňom 21.3.2016 dobrovoľne poistné plnenie žalobkyni nevyplatila, preto žalobkyňa žiadala aj úroky z omeškania vo výške 5,05 % od prvého

dňa omeškania t. j. od 7.7.2016 do zaplatenia. Na základe posudku Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Pezinok zo dňa 18.5.2015 bola žalobkyňa uznaná osobou s ťažkým zdravotným postihnutím s mierou funkčnej poruchy 50 %. Na základe toho žalobkyňa žiadala aj zaplatenie zvýšenia náhrady za stratu spoločenského uplatnenia o 50 % vo výške 8.706,50 € (50 % zo sumy 17.413,- €; 8.706,50 € + 17.413,- € = 26.119,50 €). Podaním zo dňa 20.11.2017 žalobkyňa navrhla súdu rozšírenie žaloby o sumu 3.702,- €, ktorá predstavuje 30 % zvýšenie psychickej časti SSU vyplatené žalovanou vo výške 12.340,- € dňa 18.7.2016 (uvedený nárok vo výške 12.340,- € nebol predmetom tohto konania, poznámka odv. súdu) a navrhla súdu žalovanú zaviazat' povinnosťou zaplatiť jej sumu 29.821,50 € (26.119,50 € + 3.702,- €) spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,00 % ročne zo sumy 17.413,- € od 7.7.2016 do zaplatenia, všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku. V priebehu konania žalobkyňa vzala žalobu v časti 8.453,- € titulom náhrady za bolesť späť z dôvodu, že žalovaná tento nárok dňa 3.11.2016 dobrovoľne zaplatila. Podaním zo dňa 2.3.2018 žalobkyňa vzala žalobu v časti 17.413,- € späť z dôvodu, že žalovaná žalobou uplatnený nárok titulom SSU v rozsahu základného bodového ohodnotenia zaplatila. Z uvedeného dôvodu súd konanie v časti o zaplatenie 25.866,- € zastavil. Predmetom konania zostala suma 8.706,50 € predstavujúca 50 % navýšenie somatickej časti SSU zo sumy 17.413,- € a suma 3.702,- € predstavujúca 30 % navýšenie psychickej časti SSU zo sumy 12.340,- € (spolu 12.408,50 €), ako aj úroky z omeškania vo výške 5,00 % zo sumy 17.413,- € od 7.7.2016 do 15.12.2018 (č. l. 181 spisu).

1.2.1. V odôvodnení súd prvej inštancie uviedol, že zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia v zmysle § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z.z. sa neobmedzuje len na prípady vysokej úrovne predchádzajúceho uplatnenia poškodeného v spoločnosti (v kultúrnej, umeleckej, športovej a podobnej sfére života), ale je opodstatnené aj v prípadoch ďalších, v ktorých to odôvodňujú individuálne okolnosti zistené vykonaným dokazovaním. V praxi všeobecných súdov ide o okolnosti najrozmanitejšej povahy, ktoré môžu, avšak nemusia, odzrkadľovať mieru spoločenského angažovania sa poškodeného pred škodovou udalosťou (rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 21. júna 2018, sp. zn. 3 Cdo 209/2017). Súd prvej inštancie mal z vykonaného dokazovania, konkrétne z výsluchu žalobkyne, jej čestného prehlásenia (prakticky totožné s výsluchom) ako aj z textovej časti posudku MUDr. B., PhD., za preukázané, že žalobkyňa, napriek vyššiemu veku, vzhľadom na svoju povahu a životný štýl viedla na svoj vek značne aktívny život a činnosti spojené s pohybovou dynamikou tvorili významnú časť aktivít, ktoré jej prinášali uspokojenie, radosť a prostredníctvom ktorých sa žalobkyňa realizovala ako v súkromí (športová aktivita), tak spoločenskom živote. Dospel k záveru, že išlo vzhľadom na jej vek o mimoriadne aktívnu osobu, pričom možnosti jej realizácie sa obmedzili v dôsledku obmedzenia pohybovej schopnosti ako trvalého následku dopravnej nehody. Vek žalobkyne bol lekármi v posudkoch zohľadnený v tom, že priestor na prípadnú rehabilitáciu je u žalobkyne obmedzený aj vzhľadom na jej vek a z toho plynúce kapacity (fyzické aj psychické). Konštatoval, že nie je možné úplne vyhovieť procesnej obrane žalovanej, že vzhľadom na vek žalobkyne je prirodzené, že niektoré aktivity u nej nie je možné vykonávať v takom rozsahu. Toto vyjadrenie vo všeobecnosti považoval za pravdivé, keď vek sa podpisuje aj na kapacite žalobkyne. Dospel k záveru, že to boli najmä následky dopravnej nehody, nie vek, čo najvýznamnejšie zasiahlo do života žalobkyne (vek je samozrejme tiež faktor, toto zohľadnili aj ošetrojúci lekári). Preto mal súd za preukázané, že došlo v dôsledku poškodenia pohybového aparátu k významnému zásahu do života a uplatnenia žalobkyne, ako vo voľnočasových aktivitách, tak v samotnej sebestačnosti. Žalobkyňa je však aj naďalej (vzhľadom na okolnosti) vitálnou osobou, čo súd oprel o samotný výsluch a prejav žalobkyne, a naďalej, aj keď za sťažných okolností, sa snaží svojim záľubám, aj keď v obmedzenej miere, venovať (krátke prechádzky, skladací bicykel a pod.). Podľa súdu prvej inštancie nemožno konštatovať, že u žalobkyne došlo k úplnému vylúčeniu z týchto činností, prípadne k úplnému obmedzeniu mobility. Aj keď niekedy za pomoci kompenzačných pomôcok má možnosť sa naďalej venovať svojim záľubám aspoň v obmedzenom rozsahu a realizovať sa. V súvislosti s uznaním invalidity sa súd stotožnil s argumentáciou žalobkyne, že nie je racionálny dôvod neprihliadať na uznanie žalobkyne za fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím. Poukázal však na to, že už ošetrojúci lekár zohľadnil tieto skutočnosti vo svojom posudku, keď vzhľadom na pretrvávajúce bolesti, výrazne zhoršenú mobilitu a uznanie poškodenej za fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím, zvýšil bodové ohodnotenie o 70 %. Súd však vzhľadom na mimoriadne aktívny život žalobkyne pred nehodou považoval za primerané zvýšenie náhrady v somatickej časti o 20 % vzhľadom na dopad obmedzenia mobility na ďalší život žalobkyne ako aj na to, že tieto okolnosti boli z časti (z lekárskeho hľadiska) kompenzované postupom podľa § 10 ods. 4 zákona č. 437/2004 Z. z. (preto nie 50 % ako požadovala žalobkyňa). V časti navýšenia psychickej časti SSU súd nezhliadol žiadne dôvody (mimoriadne okolnosti) na ďalšie navyšovanie. Konštatoval, že v tejto časti v podstate ani neboli zo strany žalobkyne tvrdené žiadne okolnosti, ktoré by podľa jeho názoru presahovali náhradu určenú lekárske

posudkom a tým, ako lekár svoj postup odôvodnil. Preto súd žalobkyni priznal plnenie vo výške 3.482,60 € (20 % zo sumy 17.413,- €) a vo zvyšku nárok zamietol. K možným ďalším komplikáciám v budúcnosti poukázal na postup podľa § 10 ods. 7 zákona č. 437/2004 Z. z., k argumentácii žalovanej o predchádzajúcich zraneniach poukázal na § 10 ods. 6 zákona č. 437/2004 Z. z., konštatujúc, že v oboch prípadoch sú tieto skutočnosti predmetom posúdenia v lekárskom posudku a súd nemá dôvod ich osobitne posudzovať. Uvedený posudok spochybnený nebol a pre prípad pochybností zákon č. 437/2004 Z. z. umožňuje žiadať znalecký posudok k týmto skutočnostiam. Základom posudzovania nárokov podľa zákona č. 437/2004 Z. z. sú zistenia v lekárskom prípadne znaleckom posudku, na ktoré sú ďalej aplikované osobitné zistenia lekára, prípadne súdu, postupom podľa § 5 ods. 5, resp. § 10 ods. 4 zákona č. 437/2004 Z. z.

1.2.2. Súd ďalej v odôvodnení uviedol, že predmetom konania zostal aj nárok žalobkyne na úroky z omeškania vo výške 5,05 % (správne malo byť 5,00 %, poznámka odvolacieho súdu) zo sumy 17.413,- € od 7.7.2016 do 15.12.2018. V tomto smere poukázal na osobitnú právnu úpravu nároku na úrok z omeškania odlišnú od všeobecnej, obsiahnutú v ustanoveniach § 11 ods. 6, 7 zákona č. 381/2001 Z. z., kedy tento nárok je naviazaný na splnenie si povinnosti podľa § 11 ods. 6 citovaného zákona, nie na poskytnutie samotného plnenia (porovnaj rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 22.11.2018, sp. zn. 3 Cdo 145/2017). Súd zistil, že nároky, z ktorých si úrok z omeškania žalobkyňa uplatňuje, si u žalovanej uplatnila výzvou zo dňa 18.3.2016. Žalovaná na túto výzvu reagovala v zákonnej 3-mesačnej lehote listom zo dňa 20.5.2016, kedy žalobkyni oznámila potrebu konzultácie vo veci nároku SSU a do úhrady bolestného, čím si podľa názoru súdu splnila povinnosť podľa § 11 ods. 6 písm. b) zákona č. 381/2001 Z. z., keď uviedla, podľa názoru súdu vzhľadom na okolnosti veci, relevantné dôvody, pre ktoré nebol v ustanovenej lehote preukázaný rozsah povinnosti poisťovateľa poskytnúť poisťné plnenie a výška poisťného plnenia a to s poukazom na to, že nároky boli pomerne rozsiahle, celkovo boli podkladom dva lekárske a jeden znalecký posudok, z toho jeden lekársky posudok mal dopĺňať nároky zo znaleckého posudku. Je právom žalovanej si preveriť podklady preukazujúce uplatnený nárok a prípadne žiadať o vydanie znaleckého posudku (§ 7 ods. 6, ods. 4 zákona č. 437/2004 Z. z.). Súd poukázal aj na to, že následne došlo k postupnému plneniu istiny v priebehu konania (nešlo teda o akési riešenie veci „dostratena“). Preto s poukazom na § 10 ods. 7 zákona č. 381/2001 Z. z. žalobkyni nárok na úroky z omeškania voči žalovanej nevznikol a aj v tejto časti súd žalobu zamietol.

1.3. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 262 ods. 1, § 255 ods. 1, § 256 ods. 1 C.s.p. Prihliadol na to, že k späťvzatiu žaloby došlo v dôsledku dobrovoľného plnenia žalovanej, preto konanie v tejto časti vyhodnotil ako úspech žalobkyne. V časti, v ktorej žalobkyni priznal iba čiastočne nárok podľa § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z. konštatoval, že tento nárok je závislý na úvahe súdu, preto v tomto smere nie je možné hodnotiť výsledok konania ako čiastkový neúspech žalobkyne. Neúspech v časti úrokov z omeškania súd považoval, vzhľadom na priebeh a predmet konania, za neúspech nepatrný. Na základe uvedeného dospel k záveru, že je možné konštatovať v konaní úplný úspech žalobkyne a preto jej priznal nárok na náhradu trov konania vo pomere 100 %.

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie, jeho výroku III., podala v zákonnej lehote odvolanie žalobkyňa, dôvodiac, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f) C.s.p.) a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h) C.s.p.). Odvolaciemu súdu navrhla, aby rozsudok súdu prvej inštancie v odvolaní napadnutom rozsahu zmenil, žalobe v celom rozsahu vyhovel a žalobkyni priznal plný nárok na náhradu trov konania. Nestotožnila sa s názorom súdu prvej inštancie, pokiaľ ide o nepriznanie mimoriadneho navýšenia psychickej časti SSU. Nepriznanie majetkovej kompenzácie z titulu psychických trvalých následkov považovala za odopretie požiadavky poskytnutia spravodlivej súdnej ochrany. Súd prvej inštancie podľa jej názoru nedostatočne zhodnotil intenzitu a závažnosť negatívnych následkov, ktoré dopravná nehoda zanechala na jej psychickom zdraví. Na preukázanie dôvodnosti daného nároku opätovne uviedla, že trpí od dopravnej nehody nespavosťou, v dôsledku čoho občasne užíva lieky na spanie (Lexaurin + Melatonin). Od dopravnej nehody má strach z premávky na pozemných komunikáciách, ktorý sa výrazne prejavuje najmä pri prechádzaní cez vozovku, či pri spozorovaní vozidiel rýchlej zdravotnej pomoci so zapnutým zvukovým výstražným signálom, s čím sa jej okamžite asociujú negatívne spomienky na dopravnú nehodu, sprevádzané búšením srdca či nadmerným potením. Dopravná nehoda ju poznačila aj z kozmetického hľadiska, keďže má na rôznych častiach tela početné neestetické jazvy, ktoré spolu s ostentatívnym hendikepom v podobe deformovaného ľavého lakťa priťahujú nepríjemné pohľady okoloidúcich ľudí, čo negatívne vplýva na už beztak jej podlomené psychické zdravie. Duševne ju ubíja tiež samotná skutočnosť, že

kvôli pretrvávajúcim problémom s pohybovým aparátom, ktoré sú v príčinnej súvislosti s nehodovým dejom, nemôže viac rozvíjať svoj mimoriadne bohatý a aktívny život a najmä už nikdy nebude môcť zrealizovať svoje cestovateľské sny a túžby. Z uvedeného dôvodu považuje za neakceptovateľné tvrdenie súdu prvej inštancie, že: „V časti navýšenia psychickej časti SSU súd nevhliadol žiadne dôvody (mimoriadne okolnosti) na ďalšie navyšovanie.“ (bod 46). Zámerom žalobkyne nie je dosiahnuť neprímeranú, predimenzovanú náhradu škody, ale domôcť sa adekvátnej peňažnej satisfakcie, ktorá by bola aspoň v čiastočnej miere spôsobilá zmierniť traumy zapríčinené protiprávnym konaním poisťovne žalovaného. Pokiaľ ide o zamietnutie žaloby v časti úrokov z omeškania odvolateľka namietala spôsob, akým prvoinštančný súd právne posúdil jej legitímny nárok na úroky z omeškania (viď bod 47). Poukázala na to, že podľa názoru súdu prvej inštancie (opierajúc sa pritom o právne závery rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 22.11.2018, sp. zn. 3 Cdo 145/2017) je splnením si oznamovacej povinnosti normovanej v § 11 ods. 6 zákona č. 381/2001 Z. z. zo strany komerčnej poisťovne a priori vylúčená jej povinnosť nahraďiť poškodenému úroky z omeškania. Zdôraznila, že podľa právnej teórie úroky z omeškania plnia preventívnu, represívnu a satisfakčnú funkciu. Nemožno hovoriť o naplnení funkcií úrokov z omeškania, pokiaľ pre úplné vylúčenie ich hradenia postačuje komerčným poisťovníam uviesť dôvody odmietnutia plnenia, a to bez ohľadu na ich kvalitu či opodstatnenosť nároku poškodených. Akceptáciou záverov prezentovaných v bode 47 napadnutého rozsudku by bol v súvislosti s plnením nastolený taký stav, že poisťovatelia v značnej personálnej aj finančnej presile by sa svojej povinnosti plniť oprávnený nárok mohli vyhnúť prostredníctvom vágnej odpovede bez hrozby sankcionovateľnosti tohto konania. Podľa odvolateľky zákon č. 381/2001 Z. z. nevyklučuje aplikáciu § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka (keďže v § 1 ods. 2 predmetného zákona je explicitne vyjadrená aplikabilita Občianskeho zákonníka ako základného súkromnoprávného predpisu v podmienkach Slovenskej republiky). Rovnako ani použitím výkladových metód nemožno dospieť k opozitnému záveru. Nesúhlasila s tvrdením súdu prvej inštancie, podľa ktorého: „(...) nárok (pozn. žalobkyne: na úrok z omeškania) je naviazaný na splnenie si povinnosti podľa § 11 ods. 6 citovaného zákona, nie na poskytnutie samotného plnenia.“ Podľa odvolateľky neexistuje racionálny argument, pre ktorý sa nebude sankcionovať aj omeškanie s peňažným plnením podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 1 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z. z. Uviedla, že právny poriadok dostatočne jasne stanovil poisťovateľom sankcie za nesplnenie ich povinností (a to tak peňažných ako aj nepeňažných). Akceptovanie argumentačnej línie obsiahnutej v napadnutom rozsudku by navyše viedlo k neopodstatneným zásahom do práv poškodených a v konečnom dôsledku by prinieslo veľkú mieru právnej neistoty do vzťahov prameniacych z povinného zmluvného poistenia. V tejto súvislosti sa preto javí nevyhnutné prijať opatrenia garantujúce riadne, včasné a zákonné likvidovanie poisťovních udalostí v rámci normatívne zakotvenej objektívnej lehoty. Efektívny nástroj pre naplnenie tejto ambície rozhodne predstavuje aj zaťaženie poisťovateľa úrokom z omeškania v prípade nesplnenia jeho povinností. Nepriznaním úrokov z omeškania poškodeným (najmä) v niekoľko rokov trvajúcich súdnych konaniach, v ktorých sa následne (napr. kontrolným znaleckým dokazovaním) preukáže dôvodnosť petitórnych nárokov, dochádza k protiprávnym zásahom do ich majetkovej sféry a v konečnom dôsledku k popretiu základných princípov právneho štátu. Uvedené plne korešponduje so skutkovým stavom v prejednávanej veci, kedy žalovaná v priebehu niekoľko rokov trvajúceho sporového konania postupne uspokojila všetky jej oprávnené nároky na odškodnenie základného bodového ohodnotenia bolestného či trvalých následkov. Podľa odvolateľky dlhotrvajúce šetrenie poisťovnej udalosti komerčnými poisťovňami nemôže byť na ťarchu poškodeným (t.j. nemôže im odnímať ich legitímne práva). Vice versa vo svetle vnútroštátnej úpravy, ako aj v súlade s cieľmi proklamovanými európskym normotvorcom je nevyhnutné uložiť poisťovateľom povinnosť konať tak, aby došlo k definitívnemu, riadnemu a včasnému vysporiadaniu nárokov poškodených v rámci normatívnej objektívnej lehoty pod hrozbou zákonných sankcií pre poisťovne (m.m. rozhodnutie Súdného dvora EÚ sp. zn. C-447/04 v právnej veci Autohaus Ostermann GmbH versus VAV Versicherungs AG). Poukázala aj na to, že v obsahovej zhode s uvedeným je aj rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 27.4.2017, sp. zn. 3 Co 193/2015, v ktorom bol prezentovaný nasledovný právny názor: „Tvrdenie žalovaného, že povinnosť platiť úroky z omeškania je upravená § 11 ods. 8 zák. č. 381/2001 Z.z. je síce namieste, ale toto ustanovenie zákona upravuje výlučne následky nesplnenia povinnosti podľa odseku 6 tohto zákonného ustanovenia, t.j. sankcionuje neskoré prešetrenie a vybavenie poisťovnej udalosti, avšak nezbavujú poisťovňu povinnosti platiť úroky z omeškania za oneskorené plnenie podľa § 517 ods. 2 Obč. zák. a to i v prípade, ak poisťovňa svoje povinnosti uvedené v § 11 ods. 6 splnila včas (t.j. skončila prešetrenie poisťovnej udalosti alebo poskytla poškodenému písomné vysvetlenie o odmietnutí poisťovného plnenia).“

3.1. Proti rozsudku súdu prvej inštancie, jeho výrokom II. a IV., podala odvolanie žalovaná dôvodiac, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f) C.s.p.) a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h) C.s.p.). Nesúhlasila s posúdením nárokov žalobkyne na mimoriadne navýšenie SSU súdom prvej inštancie v somatickej časti, keď podľa názoru súdu malo ísť o prípad osobitného zreteľa, naplňajúci podmienky ustanovenia § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z., stanovené pre priznanie mimoriadneho zvýšenia SSU súdom. Poukázala na to, že následky, ktoré boli zo strany súdu prvej inštancie uvádzané ako dôvody na navýšenie SSU o 20 % v somatickej časti, boli zo strany žalovanej odškodnené už v rámci jej plnenia v základe SSU, a to vo výške 17 413,- €. Žalovaná poukázala na znenie § 2 ods. 2 zákona č. 437/2004 Z. z., z ktorého vyplýva, že následky, ktoré uvádzala tak samotná žalobkyňa v priebehu súdneho konania, ako aj na ktoré poukázal samotný súd prvej inštancie v rámci napadnutej časti rozsudku, predstavovali následky, ktoré sú kryté už v rámci základu položiek č. 325e - Obmedzenie hybnosti ľavého ramena ľahkého stupňa, 325c - Obmedzenie hybnosti ľavého lakťa ťažkého stupňa, č. 396b - Obmedzenie hybnosti kolena stredne ťažké, č. 410b - Obmedzenie hybnosti členka stredne ťažké a č. 427 - Trvalé poruchy obehu predkolenia. Ďalej poukázala na to, že žalobkyňi bolo v rámci predmetného plnenia nahradené aj navýšenie uvedených položiek lekárom MUDr. G. N., PhD., ktorý, aj s prihliadnutím na skutkové okolnosti a charakter predmetných poškodení a ich vzťah k samotnému uplatneniu žalobkyne v živote, nepovažoval za potrebné navýšiť predmetné položky o 100 %, ako mu to umožňuje ustanovenie § 10 ods. 4 zákona č. 437/2004 Z. z., keď jednotlivé položky SSU navýšil o 70 %, z čoho jednoznačne vyplýva, že lekár v rámci zdravotného stavu žalobkyne nevidel také okolnosti, ktoré by bolo potrebné pokryť plnou hodnotou možného navýšenia lekárom. Nestotožnila sa s názorom súdu, že by predmetná dopravná nehoda mala zasiahnuť do života žalobkyne takým závažným spôsobom, že by tento predstavoval mimoriadny prípad osobitného zreteľa. Poukázala na to, že žalobkyňa sama na pojednávaní dňa 7.3.2019 (odkazujúc na zvukový záznam z pojednávania) uviedla, že predmetná dopravná nehoda ju nezasiahla až fatálne, že je aj naďalej mobilná, aj keď s väčšou námahou, ale aj naďalej sa venuje domácim prácam, taktiež využíva aj naďalej bicykel. Žalobkyňa taktiež uviedla, že netrpí žiadnymi depresiami. V súvislosti s uplatnením sa v živote žalobkyňa na otázku žalovanej uviedla, že je pravák, pričom z lekárskeho posudku vyplýva, že v rámci sťaženia spoločenského uplatnenia bola zasiahnutá ľavá horná končatina. Žalovaná poukázala aj na lekársku správu MUDr. B. H. zo dňa 6.7.2016, podľa ktorej žalobkyňa je schopná chôdze na kratšiu vzdialenosť bez opory a s plnou záťažou. Rovnako zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, č. spisu XXXX/XXXXXX zo dňa 9.10.2015, vyplýva, že žalobkyňa v čase posudzovania nebola odkázaná na bezbariérové prostredie. Navyše miera funkčnej poruchy v percentách bola uvedeným úradom stanovená v hodnote 50 % (nie teda na horných úrovniach, ktoré hodnotenie pripúšťa). Vytýkala súdu prvej inštancie, že sa bez ďalšieho stotožnil s tvrdeniami žalobkyne o vysokom nasadení pri jej voľnočasových aktivitách pred dopravnou nehodou, a to aj napriek tomu, že z vykonaného dokazovania (na rozdiel od tvrdení absencie predošlých zdravotných problémov žalobkyne) vyplynulo, že žalobkyňa ešte v roku 2014 utrpela traumatickú fraktúru L4 (teda zlomeninu stavca driekovej časti chrbtice - sama žalobkyňa na pojednávaní dňa 7.3.2019 uviedla, že sa jednalo o kompresnú zlomeninu), trpela Arteriálnou hypertenziou (vysokým krvným tlakom), podrobila sa odstráneniu štítnej žľazy a podľa samotných slov žalobkyne mala žalobkyňa pred dopravnou nehodou operovaný aj meniskus a užívala lieky na osteoporózu. Žalovaná poukázala na to, že žalobkyňa v konaní uviedla, že netrpí žiadnymi depresiami. Ďalej dôvodila, že v zmysle 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z. je možné zo strany súdu zvýšiť náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia najviac o 50 % iba v prípadoch hodných osobitného zreteľa. S prihliadnutím na gramatický a logický výklad predmetného ustanovenia, k zvýšeniu SSU zo strany súdu môže dôjsť iba vo výnimočných prípadoch, kedy by sa poskytnutie základnej náhrady za SSU javilo ako nedostatočné. V prípade žalobkyne však podľa názoru žalovanej neboli uvedené a preukázané také okolnosti hodné osobitného zreteľa, ktoré by odôvodňovali zvýšenie SSU súdom. Sťaženie spoločenského uplatnenia sa odškodňuje vtedy, ak má škoda, resp. ujma na zdraví, preukázateľne trvalé a výraznejšie nepriaznivé dôsledky na životné úkony poškodeného, na uspokojovanie jeho životných a spoločenských potrieb alebo na plnenie jeho spoločenských úloh. Podľa ustálenej súdnej praxe je ním preto potrebné rozumieť jednak vylúčenie, či obmedzenie účasti poškodeného na plnom osobnom a rodinnom, spoločenskom, politickom, kultúrnom a športovom živote, jednak sťaženie či dokonca priamo znemožnenie výkonu či voľby povolania, voľbu životného partnera, prípadne možnosti ďalšieho sebavzdelávania. Preto je súd povinný v konaní vždy skúmať, aké predpoklady mal pre životné a spoločenské uplatnenie poškodený pred vznikom škody. Až vo výnimočných prípadoch hodných mimoriadneho zreteľa môže súd sumy odškodnenia primerane zvýšiť nad stanovené najvyššie sadzby odškodnenia o 50 %. Súd však musí takéto zvýšenie vykonané v

rámci voľnej úvahy vždy náležite odôvodniť s prihliadnutím k mimoriadnej povahe a k okolnostiam konkrétneho prípadu. Zvýšenie náhrady je teda prípustné iba v celkom výnimočných prípadoch hodných mimoriadneho zreteľa, kedy možnosti poškodeného sú veľmi výrazne obmedzené alebo úplne stratené v porovnaní s vysokou a mimoriadnou úrovňou jeho kultúrnych, športových či iných aktivít v dobe pred vznikom škody (m.m. rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Cdo 104/2011 zo dňa 28.11.2013). Z vykonaného dokazovania nevyplývalo, že by žalobkyňa mala byť v nadväznosti na dopravnú nehodu dňa 11.2.2015 vylúčená, či podstatne obmedzená, v účasti na plnom osobnom a rodinnom, spoločenskom, kultúrnom živote, ako aj na to, že žalobkyňa je vo veku 74 rokov, pred dopravnou nehodou prekonala viacero lekárskeho zákrokov a trpela viacerými zdravotnými problémami, pričom aj naďalej je aktívna, aj naďalej sa venuje pohybovým aktivitám, nie je odkázaná na cudziu pomoc v rámci jej životných úkonov a nie je ani odkázaná na bezbariérové prostredie. Aj vzhľadom na okolnosti daného prípadu má žalovaná za to, že prípad žalobkyne nepredstavuje prípad osobitného zreteľa, ktorý má na pamäti ustanovenie § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z. a že predmetné následky boli zo strany žalovanej plne kompenzované už v rámci jej plnenia vo výške 17.413,- €, teda v plnení základu somatickej časti SSU stanoveného posudzujúcim lekárom MUDr. N., PhD. Súd prvej inštancie tak na základe zisteného skutkového stavu dospel k nesprávnym skutkovým záverom, keď vykonaným dokazovaním dospel k záveru, že v prípade žalobkyne došlo k naplneniu podmienok pre navýšenie SSU súdom.

3.2. Žalovaná sa nestotožnila ani so závermi súdu prvej inštancie vo vzťahu k náhrade trov konania. Podľa nej zo žiadneho z ustanovení C.s.p. explicitne nevyplýva, že by pri posudzovaní výpočtu náhrady trov konania súd mal, resp. musel, prihliadať na otázku voľného posúdenia nárokov, o to viac v prípade, ak sú samotné nároky bez dostatočných dôvodov uvádzané v takom rozsahu, ktoré nemajú svoje opodstatnenie v samotnom skutkovom stave veci. Žalovaná v súvislosti s aplikáciou § 255 C.s.p. pri rozhodovaní o náhrade trov konania poukázala na čl. 3 ods. 2 prvú vetu C.s.p., podľa ktorej výklad tohto zákona nesmie protirečiť tomu, čo je v jeho slovách a vetách jasné a nepochybné. Rozšírenie právnej úpravy posudzovania nárokov na náhradu trov obsiahnutej v § 255 C.s.p. nad rámec tejto úpravy súdom je tak, podľa názoru žalovanej, v rozpore s uvedeným čl. 3 ods. 2 C.s.p. ako aj právom na spravodlivý proces. Zo skutkového stavu vyplýva, že si žalobkyňa uplatnila voči žalovanej nároky vo výške 8.453,- € titulom doplatku náhrady za bolesť, 17.413,- € titulom náhrady za SSU v základe a 12.408,50 € titulom zvýšenia SSU súdom (3.702,- € v psychickej časti a 8.706,50 € v somatickej časti), teda spolu vo výške 38.364,50 € s tým, že zo strany súdu prvej inštancie bol ako úspech na strane žalobkyne konštatovaný úspech v rozsahu 29.348,60 € (25.866,- € + 3.482,60 €) a neúspech vo zvyšnej časti, teda vo výške 9.015,90 €. Úspech žalobkyne v konaní tak predstavoval hodnotu 77 % (29.348,60 € / 38.364,50 €) a úspech žalovanej 23 % (9.015,90 € / 38.364,50 €), a teda pomer úspechu by v prípade dôvodnosti súdom navýšenej časti SSU o 20 % predstavoval hodnotu 54 % oproti súdom priznanej hodnote 100 %. Vzhľadom na vyššie prezentované námietky žalovanej k otázke navýšenia SSU súdom o 20 % by úspech žalobkyne v konaní mal predstavovať hodnotu 67 % (25.866,- € / 38.364,50 €) oproti 33 % úspechu žalovanej, z čoho pomer úspechu u žalobkyne by mal predstavovať hodnotu 44 % oproti priznanej hodnote 100 %. Žalovaná mala za to, že súd prvej inštancie v časti náhrady trov konania vec nesprávne právne posúdil, keď žalobkyňu v konaní priznal 100 % náhrady trov konania.

3.3. Žalovaná odvolaciu súdu navrhla, aby rozsudok súdu prvej inštancie v odvolaní napadnutej časti zmenil, žalobu zamietol a žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania, resp. aby rozsudok súdu prvej inštancie v odvolaní napadnutej časti zrušil a vec mu v tomto rozsahu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

4. K odvolaniu žalobkyne sa vyjadrila žalovaná, podľa ktorej súd prvej inštancie, pokiaľ ide o rozsudok v časti napadnutých odvolaní žalobkyne, dospel na základe vykonaných dôkazov k správnym skutkovým zisteniam a vec v danej časti správne právne posúdil. Pokiaľ ide o otázku posúdenia nárokov žalobkyne na mimoriadne zvýšenie SSU súdom v psychickej časti žalovaná, zhodne s ňou podaným odvolaním zo dňa 27.6.2019, uviedla, že v priebehu súdneho konania neboli zo strany žalobkyne prezentované také okolnosti hodné osobitného zreteľa a neboli predložené také dôkazy, ktoré by odôvodňovali aplikáciu ustanovenia § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z. v psychickej časti na žalobkyňou uplatňované nároky. Žalovaná poukázala na to, že k navýšeniu SSU zo strany súdu v zmysle § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z. má dochádzať iba v prípadoch hodných osobitného zreteľa, v ktorých sa odškodnenie v samotnom základe SSU javí ako nedostatočné. Zvýšenie náhrady je teda prípustné iba v celkom výnimočných prípadoch hodných mimoriadneho zreteľa, kedy možnosti poškodeného sú veľmi výrazne obmedzené alebo úplne stratené v porovnaní s vysokou a mimoriadnou úrovňou

jeho kultúrnych, športových či iných aktivít v dobe pred vznikom škody (m.m. rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Cdo 104/2011 zo dňa 28.11.2013). Poukázala aj na § 2 ods. 2 zákona č. 437/2004 Z. z., podľa ktorého sťaženie spoločenského uplatnenia je stav v súvislosti s poškodením na zdraví, ktoré má preukázateľne nepriaznivé následky pre životné úkony poškodeného, na uspokojovanie jeho životných a spoločenských potrieb alebo na plnenie jeho spoločenských úloh, ako aj § 4 ods. 1 citovaného zákona, podľa ktorého náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia sa poskytuje jednorazovo; musí byť primeraná povahe následkov a ich predpokladanému vývoju, a to v rozsahu, v akom sú obmedzené možnosti poškodeného uplatniť sa v živote a v spoločnosti. Uviedla, že z citovaných ustanovení zákona vyplýva, že samotné sťaženie spoločenského uplatnenia poškodeného je primárne odškodňované v samotnom základe SSU s tým, že v prípade potreby je v § 10 ods. 4 citovaného zákona daná možnosť posudzujúcemu lekárovi tieto nároky bodovo navýšiť o 100 %. Žalobkyňa bola v psychickej časti odškodnená žalovanou v základe SSU plnením vo výške 12.340,- €, ktoré zodpovedá 698,75 bodom s diagnostikovaním položky č. 254 so závermi, že stav si nevyžadoval a nevyžaduje antidepresívnu liečbu a zároveň si nevyžaduje trvalú udržiavaciu psychofarmakologickú liečbu. U žalobkyne tak nebol diagnostikovaný stav, ktorý by odôvodňoval aplikáciu § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z. na jej prípad. Opätovne poukázala na vyjadrenie žalobkyne v priebehu konania, podľa ktorého predmetná dopravná nehoda ju nezasiahla až fatálne, je sebestačná a netrpí žiadnymi depresiami. Žalovaná má tak za to, že nároky žalobkyne na náhradu SSU v jej psychickej časti jej boli plne kompenzované a závery súdu prvej inštancie o nenaplnení podmienok pre ich navýšenie súdom sú správne a založené na dostatočne zistenom skutkovom stave. Pokiaľ ide o žalobkyňou uplatňovaný nárok na úroky z omeškania, podľa žalovanej závery súdu prvej inštancie plne korešpondujú s rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 22.11.2018, sp. zn. 3 Cdo 145/2017, v ktorom sa najvyšší súd podrobne venoval otázke posudzovania nárokov na úhradu úrokov z omeškania v súvislosti s aplikáciou zákona č. 381/2001 Z. z. a ktorý jednoznačne vyslovil pravidlá pre priznanie týchto nárokov vo vzťahu k uplatňovaniu si nárokov podľa tohto zákona. Žalovaná poukázala na to, že zákon č. 381/2001 Z. z. je vo vzťahu k Občianskemu zákonu lex specialis, na základe čoho dochádza k prioritácii § 11 ods. 8 zákona č. 381/2001 Z. z. a v ňom obsiahnutých podmienok pre priznanie nárokov na úroky z omeškania podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Má za to, že si riadne splnila svoje povinnosti podľa § 11 ods. 6 zákona č. 381/2001 Z. z., na základe čoho nedošlo k naplneniu podmienok podľa § 11 ods. 8 zákona citovaného zákona a ani k založeniu nárokov na úhradu úrokov z omeškania, ktorých sa žalobkyňa v prejednávanej veci od žalovanej ako od poisťovateľa samotného vinníka dopravnej nehody domáha. Podľa žalovanej súd prvej inštancie postupoval správne aj v tejto časti odvolaním žalobkyne napadnutého rozhodnutia. Odvolaciemu súdu navrhol rozsudok súdu prvej inštancie v odvolaním napadnutej časti, vo výroku III., ktorým žalobu zamietol, potvrdiť a priznať jej nárok na náhradu trov konania.

5. K odvolaniu žalovanej sa vyjadrila žalobkyňa. Podľa nej žalovaná neuviedla v podanom odvolaní žiadne relevantné skutočnosti, ktoré by odôvodňovali potrebu vyhovieť jej opravnému prostriedku. Súd prvej inštancie podľa nej dospel na základe vykonaného dokazovania k správne právnemu záveru, ktorý aj náležite odôvodnil, keď mal „z vykonaného dokazovania, konkrétne z vylúču žalobkyne, jej čestného prehlásenia, ako aj z textovej časti posudku MUDr. B. K., PhD., za preukázané, že žalobkyňa napriek vyššiemu veku vzhľadom na svoju povahu a životný štýl viedla na svoj vek značne aktívny život a činnosti spojené s pohybovou dynamikou tvorili významnú časť aktivít, ktoré žalobkyňi prinášali uspokojenie, radosť a prostredníctvom ktorých sa žalobkyňa realizovala ako v súkromí (športová aktivita), tak spoločenskom živote. Možno uzavrieť, že išlo vzhľadom na jej vek o mimoriadne aktívnu osobu, pričom možnosti jej realizácie sa obmedzili v dôsledku obmedzenia pohybovej schopnosti ako trvalého následku dopravnej nehody. (...) Preto súd má za preukázané, že došlo v dôsledku poškodenia pohybového aparátu k významnému zásahu do života a uplatnenia žalobkyne, ako vo voľnočasových aktivitách, tak v samotnej sebestačnosti.“ Poukázala na to, že podľa § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z. v prípadoch hodných osobitného zreteľa, akým je uznanie invalidity, môže súd náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia zvýšiť najviac o 50 %. Zo znenia uvedeného ustanovenia je zrejmé, že zákonodarca explicitne zakotvil invaliditu ako jeden z dôvodov hodných osobitného zreteľa, v dôsledku čoho je v analogických sporoch a priori daný nárok poškodených na poskytnutie mimoriadneho navýšenia SSU. Podľa žalobkyne by analogicky mali súdy posudzovať aj osoby ťažko zdravotne postihnuté. Nie je racionálny dôvod, pre ktorý by nemali orgány aplikácie práva v daných prípadoch uplatniť § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z. per analogiam, a to prioritne s ohľadom na identický metodický postup využívaný príslušným orgánom pri rozhodovaní o dôvodnosti konkrétneho nároku. V prípade zdravotne ťažko postihnutých osôb zákonodarca

ešte striktnjšie vymedzil podmienky pre úspešné priznanie daného nároku, keďže v otázke miery funkčnej poruchy sa obligatórne vyžaduje minimálny pokles v rozsahu 50 %, kým pre priznanie invalidity „postačuje“, aby miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť bola viac ako 40 %. Uvedené platí o to viac, že žalobkyňa utrpela úraz vo veku 70 rokov, kedy je s ohľadom na rozsah poškodenia jej zdravia dôvodné prezumovať, že jedinou okolnosťou, pre ktorú jej nebola (nemohla byť) priznaná invalidita, je objektívna zákonná prekážka spočívajúca v dovŕšení dôchodkového veku (§ 70 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov). Podľa žalobkyne vykonaným dokazovaním bolo spoľahlivo preukázané, že v jej prípade došlo v dôsledku dopravnej nehody k rapidnému a trvalému vypojeniu z účasti na plnohodnotnom prežívaní jej života. Negatívne následky úrazového deja odzrkadľujúce sa v jej každodennom živote po dopravnej nehode sú nesporne hodné klasifikácie osobitného zreteľa, kedy základné odškodnenie stanovené bodovacím systémom nedostatočne reflektuje intenzitu a trvalosť útrap. K námietkam žalovanej, týkajúcim sa nedôvodnosti mimoriadneho navýšenia SSU podľa § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z. s poukazom na skutočnosť, že ošetrojúci lekár žalobkyne nevyužil zákonom aprobevanú možnosť navýšiť základné bodové ohodnotenie jednotlivých položiek SSU podľa § 10 ods. 4 predmetného zákona na maximálnej novej úrovni, uviedla, že ide o samostatné, navzájom nezávislé inštitúty, ktorých kumulatívnu aplikáciu nevylučuje žiadne normatívne ustanovenie. Poukázala na to, že zvýšenie náhrady za SSU v zmysle § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z. je plne v diskrecii súdu odhliadnuc od toho či vôbec, a v akom rozsahu, zvýšil posudzujúci lekár bodové hodnotenie jednotlivých položiek SSU podľa § 10 ods. 4 zákona č. 437/2004 Z. z. Na podporu svojej argumentácie poukázala na rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 29.5.2013, sp. zn. 15 Co 12/2012, v ktorom odvolací súd ustálil nasledovné: „(...) súd využil zákonodarcom danú možnosť zvýšiť náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia navyše o 50 %. Jej určenie nie je závislé od zvýšenia bodového ohodnotenia za sťaženie spoločenského uplatnenia posudzujúcim lekárom podľa ustanovenia § 10 ods. 4 zákona č. 437/2004 Z. z., na ktoré odkazuje odvolateľ s tým, že zvýšenie mal urobiť už posudkový lekár. Ustanovenie § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z. umožňuje úvahu súdu, pričom súd je povinný vykonať v rámci možnosti zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia potrebné dokazovanie a správne vyhodnotiť dôkazy. Odvolací súd v tomto prípade nenašiel pochybenie, resp. nezákonný postup v použití ustanovenia § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z. a s rozhodnutím súdu sa v tejto časti stotožnil. Boli bez pochyb zistenia súdu prvého stupňa, že u žalobcu bolo preukázané obmedzenie spoločenského života, obmedzenia v rodinnom živote, v pracovnom živote, boli preukázané závery znaleckých posudkov najmä s ohľadom na zníženú pohybovú schopnosť a prognózu nemožnosti zlepšenia zdravotného stavu.“ Pokiaľ žalovaná poukázala na zdravotný stav žalobkyne v čase pred dopravnou nehodou žalobkyňa zdôraznila, že vykonaním dokazovaním bolo spoľahlivo preukázané, že práve následkom flagrantného protiprávneho konania poisťovne žalovaného (t.j. v príčinnej súvislosti s nehodovým dejom) došlo k jej vypojeniu zo všetkých sfér spoločenského uplatnenia (obmedzená mobilita, znížená sebestačnosť, zmarené ciele a plány do budúcnosti). K otázke náhrady trov konania žalobkyňa uviedla, že súd prvej inštancie svojím postupom pri rozhodnutí o náhrade trov konania dôsledne rešpektoval teleologický výklad zásady „úspechu v spore“, závery procesnej civilistiky, ako aj konštantnú rozhodovaciu prax všeobecných súdov v analogických veciach. Podľa dôvodovej správy k Civilnému sporovému poriadku súd môže: „(...) priznať náhradu trov konania v plnej výške aj v prípade, ak súd priznal nárok úspešnej strane, avšak nie v požadovanej výške. Ide o prípady, kedy výška nároku závisí od úvahy súdu.“ Nárok žalobkyne na plnú náhradu trov konania podporuje aj právny názor v komentári k Civilnému sporovému poriadku, kde sa uvádza: „Zásadu úspechu vo veci treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu (sudcovské právo) alebo od znaleckého posudku. V týchto prípadoch však nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku. Nemožno ho totiž ad absurdum zaťažovať procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu alebo znaleckej činnosti. (...) Priznanie plnej náhrady trov konania výlučne z prisúdenej sumy je v tomto prípade zdôvodniteľné cez interpretáciu pojmu „úspech vo veci“ (§ 255 CSP), keďže ten, ako je uvedené vyššie, sa skúma čo do právneho základu, a nie čo do výšky priznaného nároku“ (In: ŠTEVČEK, M.; FICOVÁ, S.; BARICOVÁ, J.; MESIARKINOVÁ, S.; BAJÁNKOVÁ, J.; TOMAŠOVIČ, M. et al.: Civilný sporový poriadok. Komentár. C. H. Beck, Praha 2016, s. 926 - 927). Totožný právny záver vyplýva aj z odborného článku „Rekodifikácia civilného procesného práva: Trovy konania a ich náhrada“ publikovaný v Bulletin slovenskej advokácie, podľa ktorého: „Princíp vyjadrený v § 142 ods. 3 OSP bude uplatňovaný naďalej, a to na základe interpretácie všeobecného § 255 CSP v súlade s čl. 2 ods. 1, čl. 3 ods. 1 a čl. 4 CSP, o čom svedčí aj dôvodová správa k CSP.“ (In: SEDLAČKO, F. et. al.: Rekodifikácia civilného procesného práva: Trovy konania a ich náhrada. Bulletin slovenskej advokácie, 2016, č. 3, s. 4). Žalobkyňa poukázala na to, že v prospech tejto jej argumentačnej

línie svedčí aj názor vyslovený Ústavným súdom Slovenskej republiky v uznesení zo dňa 8.2.2017, sp. zn. I. ÚS 56/2017, rovnako v uznesení Krajského súdu v Bratislave zo dňa 23.2.2018, sp. zn. 14 Co 17/2017, ako aj rozhodnutiach: rozsudok Krajského súdu v Trnave zo dňa 13.12.2017, sp. zn. 10 Co 191/2017, uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 21.6.2017, sp. zn. 14 Co 100/2017). Odvolaciemu súdu navrhla, s poukazom na jej odvolanie, aby rozsudok súdu prvej inštancie zmenil a vyhovel jej žalobe v celom rozsahu, ako aj priznal jej nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

6. K vyjadreniu žalobkyne sa vyjadrila žalovaná. Zotrvala na skutočnostiach, ktoré uviedla vo svojom odvolaní ako aj vo vyjadrení k odvolaniu žalobkyne. K námietkam žalobkyne, podľa ktorých pri posudzovaní aplikácie § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z. nie je možné bez ďalšieho prihliadať na predošlé posudzovanie zdravotného stavu a vplyvu tohto stavu na spoločenské uplatnenie žalobkyne podľa § 10 ods. 4 zákona č. 437/2004 Z. z. žalovaná uviedla, že na hodnotenie spoločenského uplatnenia a jeho navyšovania zo strany posudzujúceho lekára poukazovala v súvislosti s ďalšími okolnosťami prípadu - samotné hodnotenie aktuálneho stavu zo strany žalobkyne, jej mobilita, sebestačnosť, vek a jej predošlé ochorenia. Podľa žalovanej, v spojení s vyššie uvedenými faktormi je podporne možné prihliadať aj na posúdenie danej otázky zo strany posudzujúceho lekára, ktorý sa otázkou spoločenského uplatnenia zaoberal už v rámci navyšovania jednotlivých položiek SSU podľa ustanovenia § 10 ods. 4 zákona č. 437/2004 Z. z. Nevidí dôvod, prečo by sa v súvislosti s posudzovaním otázky navyšovania SSU súdom nemalo prihliadať aj na jeho predošlé hodnotenie zo strany posudzujúceho lekára, ktorý je osobou odborne spôsobilou na preskúmanie vplyvu diagnostikovaných zranení poškodeného na jeho životné úkony v ďalšom živote. Poukázala na dôvodovú správu k zákonu č. 437/2004 Z. z., v ktorej zákonodarca k ustanoveniu § 10 okrem iného uviedol, že „navrhovaná úprava umožňuje zvýšenie základného počtu bodov na dvojnásobok, ktoré závisí od posúdenia predpokladov, ktoré mal poškodený pre ďalšie uplatnenie v živote a v spoločnosti a ktoré sú v dôsledku choroby alebo úrazu obmedzené alebo stratené“. Z citovanej dôvodovej správy tak jednoznačne vyplýva, že posudzujúci lekár v rámci jeho hodnotenia následkov zistených zranení na spoločenské uplatnenie poškodeného skúma tie isté skutočnosti v podobe následkov daných zranení na spoločenské uplatnenie poškodeného, aké skúma pri posudzovaní novej aplikácie ustanovenia § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z. aj prejednávajúci súd. Žalovaná má za to, že s prihliadnutím na ďalšie vykonané dôkazy je pri posudzovaní aplikácie § 5 ods. 5 zákona 437/2004 Z. z. možné podporne prihliadať aj na závery posudzujúceho lekára vo vzťahu k možnosti navýšenia bodového hodnotenia SSU lekárom podľa § 10 ods. 4 zákona č. 437/2004 Z. z. K poukazu žalobkyne na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove zo dňa 29.5.2013, sp. zn. 15 Co 12/2012, žalovaná uviedla, že sa nejedná o nadriadený súd súdu prvej inštancie, ktorý by prejednávajúcu vec rozhodoval v odvolacom konaní, pričom podľa § 8 ods. 3 zákona 757/2004 Z. z. o súdoch prináleží zjednocovacia činnosť súdnych rozhodnutí Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky. Žalovaná naopak poukázala, v súvislosti so žalobkyňou uplatňovanými nárokmi na zvýšenie SSU súdom, na závery Krajského súdu v Bratislave obsiahnuté v rozsudku zo dňa 15.2.2017, sp. zn. 4 Co 293/2014. V priebehu súdneho konania nenastali také skutočnosti, na základe ktorých by bolo možné konštatovať, že následky predmetnej dopravnej nehody neboli kompenzované základným bodovým hodnotením SSU, navýšeným zo strany posudzujúceho lekára o 70 % a že prípad žalobkyne predstavuje prípad hodný osobitného zreteľa, teda prípad, kedy škoda na zdraví viedla k takým ťažkým následkom, ktoré podstatne obmedzili, resp. znemožnili žalobkyňi ďalšie uplatnenie v živote. Pokiaľ ide o otázku náhrady trov konania žalovaná zotrvala na argumentácii prezentovanej v ňou podanom odvolaní proti rozsudku súdu prvej inštancie. Dôvodila, že zo žiadneho ustanovenia § 255 C.s.p. explicitne nevyplýva, že by pri posudzovaní výpočtu náhrady trov konania súd mal, resp. musel, prihliadať na otázku voľného posúdenia nárokov samotným súdom, o to viac v prípade, ak sú samotné nároky bez dostatočných dôvodov uvádzané v takom rozsahu, ktoré nemajú svoje opodstatnenie v samotnom skutkovom stave veci. Ku komentáru k ustanoveniu § 255 C.s.p. žalovaná uviedla, že žalobkyňa necitovala kompletnú časť zaoberajúcu sa otázkou náhrady trov právneho zastúpenia, kde sa zároveň uvádza, že „nemožno však opomenúť ani fakt, že strany zámerne výšku sporu nadhodnotia, aby napr. odmena advokáta bola čo najvyššia a pod. Súdna prax sa v takom prípade prikláňa k riešeniu, a to najmä s ohľadom na zastúpenie strany advokátom, ktorý má poznať aspoň bežnú judikatúru v žalovanej veci, a napriek tomu, že bol žalobca v základe sporu úspešný, takýto výkon práva by ho nemal chrániť a náhradu trov konania nepriznávala nikomu alebo postupovala podľa zásady úspechu“. Žalovaná v tejto súvislosti poukázala na rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave zo dňa 20.6.2019, sp. zn. 9 Co 151/2018, v ktorom krajský súd považoval za primerané a maximálne navýšenie SSU súdom o 35 % v prípade 36-ročného poškodeného, u ktorého došlo v dôsledku dopravnej

nehody k amputácii dolnej končatiny, keď konštatoval, že poškodený „po strate pravej dolnej končatiny nemôže vykonávať žiadne robotnícke povolanie a je výrazne obmedzený v spoločenskom, kultúrnom a športovom živote. Po psychickej stránke sa u žalobcu podľa psychiatra prejavujú následky dopravnej nehody depresívnym ladením, so samovražednými úvahami, tendenciou k afektívnej labilitate s poruchami správania s prejavmi impulzivnosti, stratou perspektívy, prejavmi psychotickej osobnosti, poruchami spánku. Jeho psychický stav je hodnotený psychiatrom ako rozvoj organickej psychotickej poruchy po výraznom psychotraumatickom zážitku. Žalobca trpí bolesťami v ľavom kolennom kĺbe a predkolení a bolesťami bedrovej chrbtice s vystreľovaním do sedacej oblasti. V sebaobsluže potrebuje pomoc inej osoby pri všetkých úkonoch dennej hygieny. Rovnako tak pri stravovaní aj obliekaní. Intímny život je nulový. Trvalé následky úrazu sú doživotné a reálne deformujúce život žalobcu v mnohých sférach jeho uplatnenia. Z hľadiska prognózy zdravotného stavu do budúcnosti nemožno očakávať zlepšenie zdravotného stavu. Na druhej strane pri úvahe o primeranosti mimoriadneho zvýšenia náhrady mal odvolací súd v súlade s prvoinštančným súdom na zreteli, že v prípade žalobcu nejde o úplné ochrnutie jeho končatín, ktoré by znamenalo úplnú stratu schopnosti akéhokoľvek pohybu. Nejde ani o prípad ležiaceho pacienta vyžadujúceho podávanie umelej výživy, polohovanie a bez akejkoľvek komunikácie (kedy, by bolo primerané zvýšenie až o 50 %), prípady ktoré rieši súd pri rozhodovacej činnosti. Napriek stupňu poškodenia zdravia žalobcu, ktoré rozhodne je závažného charakteru, nejde v prípade žalobcu o najzávažnejšie možné sťaženie uplatnenia, ktoré by odôvodňovalo využitie plného zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia v zmysle § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z.z.“ Žalovaná poukázala na to, že žalobkyňa vo veku 70 rokov bola osobou, ktorá aj podľa dostupných lekárskejších správ a posudkov bola mobilná, bola v rámci života sebaistočná, s určitými komplikáciami dokázala používať aj naďalej bicykel, sama uviedla, že netrpí žiadnymi depresiami, nepredložila dôkazy o vážnom psychickom stave. Sama žalobkyňa na pojednávaní dňa 7.3.2019 konštatovala, že predmetná dopravná nehoda nezasiahla do jej života fatálne. Napriek uvedeným skutočnostiam a odlišnostiam oproti porovnávanému prípadu, žalobkyňa po celý čas konania požadovala maximálne navýšenie SSU zo strany súdu v somatickej časti a 30 % navýšenie SSU v psychickej časti, a to bez ohľadu na to, že v jej prípade sa nejednalo o prípad, ktorý by predstavoval takýto fatálny zásah do jej spoločenského uplatnenia. Žalobkyňa bola pritom od začiatku uplatnenia jej nárokov na náhradu SSU zastúpená právny zástupcom. Podľa žalovanej by bolo v prípade žalobkyne potrebné prihliadať na jej procesné správanie, v rámci ktorého aj napriek nenaplneniu tých najzávažnejších následkov dopravnej nehody a možnosti ďalšieho uplatnenia sa v spoločnosti, požadovala v súdnom konaní navýšenie SSU súdom v najvyššej prípustnej miere, teda v miere prislúchajúcej poškodeným, ktorí vzhľadom na následky poškodení zdravia prišli o možnosť riadneho uplatnenia sa v ďalšom živote, resp. ich možnosť uplatnenia v živote bola podstatným spôsobom obmedzená, a teda posudzovať otázku náhrady trov konania podľa princípu pomeru úspechu. Žalovaná navrhla, aby odvolací súd rozsudok v časti, v ktorej jej súd prvej inštancie uložil zaplatiť žalobkyni sumu 3.482,60 € do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku (II. časť výroku rozsudku) a v časti, v ktorej priznal žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % (IV. časť výroku rozsudku) zmenil, žalobu zamietol a žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania, resp. rozsudok súdu prvej inštancie v tejto časti zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

7. K vyjadreniu žalovanej sa vyjadrila žalobkyňa. K právnenému názoru prvoinštančného súdu, ako aj k obrane žalovanej ohľadom nemožnosti priznania úrokov z omeškania žalobkyni z dôvodu, že žalovaná si splnila notifikačnú (nepeňažnú) povinnosť v zmysle § 11 ods. 6 zákona č. 381/2001 Z. z., žalobkyňa poukázala na to, že slovenský zákonodarca v § 27a zákona č. 381/2001 Z. z. explicitne vyjadril politickú vôľu prevziať tzv. „motorové smernice“ bez výhrad a dosiahnuť ich účel sledovaný na supranacionálnej úrovni. Uviedla, že primárny účel tzv. motorových smerníc je explicitne vyjadrený aj v preambule smernice Rady 2000/26/ES zo dňa 16.5.2000 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel (ďalej len „štvrtá motorová smernica“): „Skutočne je vhodné doplniť úpravy prijaté smernicami č. 72/166/EHS, 84/5/EHS a č. 90/232/EHS s cieľom zaručiť poškodeným osobám, ktoré utrpia ujmu alebo škodu následkom havárie motorového vozidla, porovnateľné zaobchádzanie bez ohľadu na to, kde v spoločenstve k dopravnej nehode dôjde; pri nehodách na ktoré sa vzťahuje táto smernica, a ku ktorým dôjde v inom štáte, ako má poškodená osoba bydlisko, existujú medzery v poskytovaní poistného plnenia voči poškodeným osobám.“ Štvrtá motorová smernica teda zohľadňuje znenie všetkých troch smerníc. Zo samotného textu bodu 8 preambuly sú zrejme výrazné rozdiely v odškodňovaní poškodených v jednotlivých členských štátoch, pričom tento nedostatok sa má práve jej prijatím eliminovať. Tieto závery plne korešpondujú i s právny názorom

generálneho advokáta, prezentovaným v rozsudku Súdneho dvora EÚ zo dňa 20.6.2008 vo veci Celina Nguyen c/a Ther Norwegian state, ktorý bez ohľadu na diverzitu jazykových verzií jednotlivých smerníc apeluje na ich primárny cieľ - zjednotiť oblasť povinného poistného krytia a dosiahnuť stav odškodnenia akejkoľvek škody a ujmy vzniknutej v súvislosti s dopravnou nehodou. Poukázala tiež na rozsudok Súdneho dvora EÚ zo dňa 24.10.2013, sp. zn. C - 22/12, v právnej veci Katarína Haasová proti Rastislavovi Petříkovi a Blanke Holingovej (ďalej len „rozsudok Haasová“), v ktorom Súdny dvor EÚ rovnako poukazuje na citované právne stanovisko generálneho advokáta, na základe ktorého v odôvodnení rozsudku vyjadril nasledovný právne záväzný výklad komunitárneho práva: Podľa bodu 41 rozsudku Haasová: „V dôsledku toho a predovšetkým vzhľadom na článok 1 bod 2 prvej smernice sú za súčasného stavu právneho poriadku Únie členské štáty v zásade oprávnené v rámci svojich režimov zodpovednosti za škodu upraviť najmä škody spôsobené motorovými vozidlami, ktoré sa musia nahradíť, rozsah ich náhrady a osoby, ktoré majú na ich náhradu nárok.“ Podľa bodu 42 rozsudku Haasová: „Súdny dvor však spresnil, že členské štáty musia pri výkone svojich právomocí v tejto oblasti dodržiavať právo Únie a že ustanovenia vnútroštátneho práva, ktoré upravujú náhradu škody pri nehodách spôsobených prevádzkou motorových vozidiel, nemôžu odňať prvej, druhej a tretej smernici potrebný účinok (rozsudok Marques Almeida, už citovaný, bod 31 a citovaná judikatúra).“ Podľa bodu 44 rozsudku Haasová: „V každom prípade, článok 1 druhej smernice s cieľom znížiť rozdiely medzi právnymi predpismi členských štátov týkajúcimi sa rozsahu povinnosti krytia poistením stanovil v oblasti zodpovednosti za škodu povinné krytie škody na majetku, ako aj ujmy na zdraví v určitých sumách. Článok 1 tretej smernice túto povinnosť rozšíril na krytie ujmy na zdraví spôsobenej všetkým cestujúcim okrem vodiča (rozsudok Ruiz Bernáldez, už citovaný, bod 16).“ Podľa bodu 45 rozsudku Haasová: „Členské štáty sú teda povinné zabezpečiť, aby zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, ktorá sa uplatňuje podľa ich vnútroštátneho práva, bola krytá poistením v súlade s ustanoveniami prvej, druhej a tretej smernice (rozsudok Marques Almeida, už citovaný, bod 30 a citovaná judikatúra).“ Účelom smerníc je teda primárne posilnenie ochrany poškodených subjektov, pričom s prihliadnutím na vyššie uvedenú supranacionálnu právnu úpravu, ako aj s ohľadom na citovanú právne záväznú judikatúru Súdneho dvora EÚ, je nepochybné, že fundamentálnym záväzkom členských štátov v tomto kontexte je zabezpečiť, aby akékoľvek škody a ujmy v oblasti povinného poistného krytia neostali neuhradené. Osobitne poukázala na čl. 4 ods. 6 štvrtej motorovej smernice v spojení s čl. 18 predmetnej smernice, v ktorých je inkorporovaný cieľ danej úpravy, a to garantovať poškodeným osobitné právo na rýchle poskytnutie poistného plnenia. Poukázala aj na uznesenie Súdneho dvora Európskej únie (ďalej len „SD EÚ“) zo dňa 1.12.2005, sp. zn. C-447/04 vo veci Autohaus Ostermann GmbH c/a VAV Versicherungs AG (ďalej len „uznesenie Autohaus Ostermann GmbH“), v ktorej SD EÚ judikoval nasledovné: „Členské štáty zavedú povinnosť, podporenú primeranými, účinnými a systematickými finančnými alebo inými rovnocennými správnymi sankciami, že do troch mesiacov odo dňa, kedy poškodená osoba uplatní svoju pohľadávku na náhradu škody buď priamo voči poisťovní osobe, ktorá spôsobila nehodu, alebo voči jej likvidačnému zástupcovi: a) poisťovňa osoby, ktorá spôsobila nehodu alebo jej likvidačný zástupca predložia odôvodnený návrh na náhradu škody v prípadoch, kedy zodpovednosť nie je sporná a škody sú vyčíslené alebo b) poisťovňa, ktorej je adresovaná žiadosť o náhradu škody, alebo jej likvidačný zástupca poskytne odôvodnenú odpoveď na body žiadosti v prípadoch, keď zodpovednosť je buď odmietnutá, nie je presne určená alebo škody nie sú úplne vyčíslené. Členské štáty prijímú ustanovenia, aby zabezpečili, že ak návrh nie je predložený v lehote troch mesiacov, okrem náhrady navrhutej poisťovňou alebo určenej súdom budú poškodenej osobe vyplatené aj úroky.“ Podľa žalobkyne nepriznaním úrokov z omeškania poškodeným, osobitne v niekoľko rokov trvajúcich súdnych konaniach (čo je plne v zhode s prejednávanou vecou), v ktorých sa na konci dňa (napr. kontrolným znaleckým skúmaním) preukáže dôvodnosť petitórnych nárokov, dochádza k protiprávnym zásahom do ich majetkovej sféry a v konečnom dôsledku k popretiu základných princípov právneho štátu. Podľa žalobkyne často dlhotrvajúce šetrenie poistnej udalosti zo strany komerčnej poisťovne nemôže byť na ťarchu poškodeným. Vice versa vzhľadom na prezentovanú argumentáciu je nevyhnutné akceptovať takú interpretáciu relevantných predpisov, podľa ktorej sa žalovaná nezbaví povinnosti zaplatiť úroky z omeškania v zmysle § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, a to ani v prípade, ak si splní svoju notifikačnú povinnosť podľa § 11 ods. 6 zákona č. 381/2001 Z. z. (k tomu porovnaj: rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 27.4.2017, sp. zn. 3 Co 193/2015). Podľa žalobkyne právny názor vyslovený súdom prvej inštancie v napadnutom rozsudku ohľadom prípustnosti priznania úrokov z omeškania výlučne v prípade nesplnenia si nepeňažnej povinnosti žalovanou je v príkrom rozpore s cieľom európskeho normotvorcu proklamovanom v príslušných ustanoveniach „motorových smerníc“, a tiež odporuje konštantnej judikatúre Súdneho dvora EÚ. Podľa žalobkyne pre meritórne posúdenie

otázky prípustnosti úrokov z omeškania v predmetnom spore je nevyhnutná korektná interpretácia únieového práva (konkrétne výklad bodu 8 preambuly štvrtej motorovej smernice, a tiež interpretácia čl. 4 ods. 6 danej smernice), vrátane reflektovania právne záväznej judikatúry Súdneho dvora EÚ. Pretože jediným orgánom majúcim právomoc záväzne stanoviť hranice aplikácie európskeho práva je Súdny dvor EÚ, žalobkyňa navrhla odvolaciemu súdu, aby s prihliadnutím na prezentovanú argumentáciu prerušil predmetné sporové konanie a položil Súdnemu dvoru EÚ nasledovnú prejudiciálnu otázku: „Má sa čl. 4 ods. 6 štvrtej motorovej smernice vykladať v tom zmysle, že komerčná poisťovňa, ktorej bola predložená žiadosť poškodeného na náhradu škody na zdraví sa zbaví svojej povinnosti zaplatiť poškodenému úroky z omeškania za oneskorené poskytnutie poistného plnenia v prípade, ak si splní svoju nepeňažnú, oznamovaciu povinnosť (t.j. poskytne poškodenému vysvetlenie dôvodov, pre ktoré odmietla poskytnúť poistné plnenie, alebo pre ktoré znížila poskytnuté poistné plnenie)?“ Žalobkyňa apelovala na odvolací súd, aby v prejednávacom spore posúdil prípustnosť eventuálneho priameho účinku rozhodných motorových smerníc vo vzťahu k žalovanej. V tej súvislosti poukázala na neustále sa vyvíjajúcu rozhodovaciu prax Súdneho dvora Európskej únie v otázke, ktoré subjekty možno na účely priameho vertikálneho účinku považovať za tzv. subjekt štátu (t.j. nemusí ísť výlučne iba o štátny orgán). Kľúčovým v tomto kontexte je podľa žalobkyne rozsudok Súdneho dvora EÚ zo dňa 12.7.1990, sp. zn. C-189/88, vo veci Foster a i. c/a British Gas Corporation, v ktorom Súdny dvor EÚ v bode 20 predmetného rozsudku vymedzil nasledovné kritériá, pri splnení ktorých možno voči konkrétnemu subjektu uplatniť priamy účinok smerníc: „Súdny dvor dospel vo viacerých prípadoch k záveru, že je možné dovolávať sa bezpodmienečných a dostatočne presných ustanovení smernice vo vzťahu k organizáciám alebo subjektom, ktoré podliehajú vplyvu štátu alebo sú pod jeho kontrolou, alebo ktoré disponujú osobitnými právomocami presahujúcimi právomoci, ktoré vyplývajú z bežných pravidiel uplatniteľných vo vzťahoch medzi jednotlivcami.“ Z uvedeného, podľa žalobkyne, vyplýva, že Súdny dvor EÚ pomerne extenzívnym výkladom pojmu „subjekt štátu“ značne rozšíril uplatnenie priameho vertikálneho účinku. Kvalitatívne nový rozmer do problematiky priameho účinku smerníc na súkromné subjekty priniesol rozsudok Súdneho dvora EÚ zo dňa 10.10.2017, sp. zn. C-413/15 vo veci Elaine Farrell c/a Allan Whitty a i. V identifikovanom spore írsky občianka Elaine Farrellová cestovala v dodávke vedenej Allanom Whittym, ktorý však nad vozidlom stratil kontrolu, v dôsledku čoho došlo k dopravnej nehode, pri ktorej utrpela Elaine Farrellová škodu na zdraví. Keďže írsky právny úpravou obligatórne nevyžadovala uzatvoriť povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou vozidla, ktoré nebolo konštrukčne prispôsobené na prepravu osôb, ani v predmetnom prípade nebolo dané vozidlo poistené pre prípad zodpovednosti za škodu. Nakoľko v zmysle relevantnej vnútroštátnej úpravy je každý aktívne legítimovaný na podanie žaloby voči Motor Insurers Bureau of Ireland (ďalej len „MIBI“) domáhajúc sa náhrady škody spôsobenej nepoisteným či nezisteným vodičom, požadovala Elaine Farrellová náhradu škody od spoločnosti MIBI. Daná spoločnosť však jej nárok neodškodnila, keďže sa domnievala, že ujma na zdraví nie je za daných okolností subsumovateľná pod povinné poistné krytie. Následne pani Farrellová iniciovala súdne konanie, pričom tvrdila, že vnútroštátna úprava nereflektuje ciele a účel motorových smerníc. Írsky súdny orgán sa v tejto súvislosti obrátil v rámci prejudiciálneho konania na Súdny dvor EÚ v snahe zodpovedať otázku, či má MIBI postavenie subjektu štátu, voči ktorému sa možno dovolávať ustanovení smerníc majúcich priamy účinok. V predmetnom konaní nadviazal Súdny dvor EÚ na závery rozsudku Foster a dodal záväzný právny názor, v zmysle ktorého „Článok 288 ZFEÚ sa má vykladať v tom zmysle, že sám o sebe nevyklučuje, že voči subjektu, ktorý nespĺňa všetky znaky uvedené v bode 20 rozsudku z 12. júla 1990, Foster a i. (C 188/89, EÚ:C:1990:313) v spojení so znakmi uvedenými v bode 18 tohto istého rozsudku, možno namietat' ustanovenia smernice, ktoré môžu mať priamy účinok. Voči subjektu súkromného práva, ktorému členský štát zveril úlohu vo verejnom záujme, akou je úloha obsiahnutá v povinnosti uloženej členským štátom v článku 1 odsek 4 druhej smernice Rady 84/5/EHS z 30. decembra 1983 o aproximácii právnych predpisov členských štátov, týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, zmenenej treťou smernicou Rady 90/232/EHS zo 14. mája 1990, a ktorému boli na tento účel zákonom udelené mimoriadne právomoci, akou je právomoc uložiť poisťovňam, ktoré poskytujú poistenie vozidiel na území dotknutého členského štátu, aby sa stali jeho členmi a financovali ho, možno namietat' ustanovenia smernice, ktoré môžu mať priamy účinok.“ Daným rozsudkom Súdny dvor EÚ jednak konštatoval, že kritériá nastolené tzv. „fosterovským testom“ nemajú byť interpretované kumulatívne a tiež v bode 41 explicitne judikoval, že voči subjektu, akým je MIBI, sa možno dovolávať bezpodmienečných a dostatočne presných ustanovení smernice. Z pohľadu žalobkyne je vyššie citovaný rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci Farrell aplikovateľný i na prejednávany spor. Spoločnosť MIBI možno v našej právnej úprave stotožniť s postavením Slovenskej kancelárie poisťovateľov (ďalej len „SKP“). Rešpektujúc právne závery Súdneho dvora EÚ žalobkyňa konštatovala,

že z pohľadu vnútroštátneho práva možno SKP považovať za subjekt štátu, voči ktorému má jednotlivec právo dovolávať sa ustanovení smerníc majúcich priamy účinok. Úlohu, ktorú zákon zveruje SKP (ochrana obetí sledovaná európskym normotvorcom v oblasti povinného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla), a na ktorej dosiahnutie jej priznáva mimoriadne právomoci, je potrebné vo svetle európskej judikatúry označiť za plnenie úlohy vo verejnom záujme, v dôsledku čoho spĺňa atribúty subjektu štátu. Je racionálne tvrdiť, že rovnakými úlohami, kompetenciami a významom disponujú v tejto oblasti aj komerčné poisťovne. S ohľadom na obdobné postavenie daných subjektov, ktorých cieľom je reflektovať jasný, zreteľný a dostatočne precízny účel proklamovaný motorovými smernicami (posilnenie ochrany poškodených subjektov a zabezpečenie, aby akékoľvek škody a ujmy v oblasti povinného poistného krytia neostali neuhradené) sa žalobkyňa domnieva, že ak Súdny dvor EÚ priznal inštitúcii MIBI (v podmienkach SR SKP) postavenie subjektu štátu, rovnaký postup, ergo priznanie priameho účinku smerníc, nie je podľa jej názoru vylúčený ani vo vzťahu ku komerčným poisťovniam z titulu zákonného povinného zmluvného poistenia. Prijatie takého záveru by prispelo k zvýšeniu právnej istoty poškodených v analogických sporoch a zároveň by subjektom poškodeným pri dopravných nehodách zabezpečilo naplnenie postulátu rýchleho poskytnutia poistného plnenia, čím by sa docielila spravodlivá a účinná ochrana ich práv. Z uvedeného dôvodu žalobkyňa navrhla odvolaciemu súdu, aby prerušil predmetné sporové konanie a položil Súdnemu dvoru EÚ nasledovnú prejudiciálnu otázku: „Má sa čl. 288 ZFEÚ vykladať v tom zmysle, že voči poisťovateľovi (ktorému zákon zveruje kľúčovú úlohu v oblasti likvidácie škôd z titulu povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, a na ktorej dosiahnutie jej priznáva mimoriadne právomoci, t.j. ide vo svetle európskej judikatúry o plnenie úloh vo verejnom záujme, v dôsledku čoho spĺňa atribúty „subjektu štátu“) sú jednotlivci oprávnení dovolávať sa dostatočne jasných a bezpodmienečných ustanovení motorových smerníc majúcich priamy účinok (t.j. priameho vertikálneho účinku príslušných motorových smerníc)?“ Záverom odvolaciemu súdu navrhla, s poukazom na jej odvolanie, aby rozsudok súdu prvej inštancie zmenil a jej žalobe v celom rozsahu vyhovel.

8. V rámci odvolacej dupliky žalobkyňa zotrvala na skutočnostiach uvedených vo svojom predchádzajúcom vyjadrení k odvolaniu žalovanej. Na potvrdenie dôvodnosti súdom prvej inštancie priznanej mimoriadnej náhrady za somatickú časť sťaženia spoločenského uplatnenia zvlášť poukázala na rozhodnutie Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Bratislava zo dňa 9.10.2015, č. k. XXXX/XXXXXX, ktorým bola, v dôsledku polytraumy utrpenej pri dopravnej nehode (s ohľadom na závažnosť rozsahu a charakter poškodenia zdravia), uznaná fyzickou osobou s ťažkým zdravotným postihnutím s mierou funkčnej poruchy ustálenou v rozsahu 50 %. K obrane žalovanej, ktorá poukazuje na zdravotný stav žalobkyne v čase pred dopravnou nehodou (vrátane výrazne neaktuálnych operačných zákrokov a diagnóz) opätovne zdôraznila, že vykonaným dokazovaním (najmä erudovanými medicínskymi závermi lekárov - špecialistov) bolo spoľahlivo preukázané, že práve následkom flagrantného protiprávneho konania poistenca žalovanej (t.j. v kauzálnej súvislosti s nehodovým dejom) došlo k vypojeniu žalobkyne zo všetkých sfér spoločenského uplatnenia (obmedzená mobilita, znížená sebestačnosť, zmarené ciele a plány do budúcnosti). Z toho dôvodu považuje nárok na zvýšenie náhrady za somatickú časť SSU za plne legitímny. K otázke náhrady trov konania poukázala na obsah svojho vyjadrenia zo dňa 31.7.2019. Zároveň poukázala na to, že súd ako orgán aplikácie práva nie je striktnie viazaný doslovným gramatickým znením zákona, a contrario môže a musí sa od neho odchýliť, ak to vyžaduje účel zákona, história jeho vzniku, systematická súvislosť alebo niektorý z ústavnoprávnych princípov. Pri výklade a aplikácii právnych predpisov teda nemožno opomíňať ich účel a zmysel, ktorý nie je vyjadrený len v slovách a vetách toho-ktorého zákonného predpisu, ale i v základných princípoch právneho štátu (totožné: nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 31.8.2017, sp. zn. I. ÚS 155/2017 publikovaný v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky pod č. 28/2017), identický právny názor je nutné abstrahovať aj z uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 16.10.2018, sp. zn. III. ÚS 388/2018, v ktorom Ústavný súd Slovenskej republiky konštatoval nasledovné: „Zákonodarca pri tvorbe právneho predpisu spravidla vychádza z toho, čo je bežné, z tzv. normálnych prípadov, pričom osobitné, špecifické situácie, ktoré život prináša, môžu uniknúť jeho pozornosti. V takýchto prípadoch nemôžu súdy postupovať formalisticky a zohľadniť iba doslovné znenie zákona, ktorého aplikácia môže mať protiústavné dôsledky. V prípadoch medzery zákona, ak sú dané podmienky pre dotváranie práva súdom, je súd k dotváraniu práva nielenže oprávnený, vychádzajúc z princípu rovnosti, dokonca povinný. Inštitút analógie je tak legitímnou metódou aplikácie práva a využíva sa v prípadoch, ak určitý spoločenský vzťah nie je upravený konkrétnym ustanovením príslušného zákona, resp. iného právneho predpisu (analógia legis), resp. ak existuje

spoločenský vzťah, na ktorý nepamätá právna norma, ktorá by ho regulovala (analogia iuris).“ Žalobkyňa uviedla, že princíp vyjadrený v § 142 ods. 3 O.s.p. bude (napriek absencii jeho explicitnej inkorporácie do ustanovenia § 255 C.s.p.) uplatňovaný aj naďalej, a to cez prizmu teleologického výkladu § 255 C.s.p. (o čom svedčí aj dôvodová správa k procesnému kódexu), v dôsledku čoho je žalobkyňa, ktorej bola kruciálna časť petitórnych nárokov vyplatená zo strany žalovaného až po podaní žaloby (čím žalovaný bezpochyby procesne zavinil zastavenie konania v podstatnej časti sporu) v predmetnom konaní jedinou (plne) procesne úspešnou stranou, čo identicky (právne korektne) posúdil aj súd prvej inštancie (viď bod 51 rozsudku). Odvolaciemu súdu navrhla, s poukazom na jej odvolanie proti rozsudku súdu prvej inštancie, aby rozsudok súdu prvej inštancie zmenil a jej žalobe vyhovel v celom rozsahu.

9. K vyjadreniam žalobkyne sa vyjadrila žalovaná. K otázke posúdenia mimoriadneho zvýšenia SSU uviedla, poukazujúc na svoju predchádzajúcu argumentáciu, že naďalej má za to, že v prípade žalobkyne nebol daný dôvod na mimoriadne navýšenie SSU súdom, a už vôbec nie v rozsahu, v akom došlo k jeho navýšeniu. Opätovne poukázala na to, že jednotlivé nepriaznivé následky dopravnej nehody boli žalobkyňi odškodnené už v rámci náhrady SSU v jeho základe, pričom v priebehu súdneho konania nedošlo k preukázaniu takých mimoriadnych okolností, ktoré by odôvodňovali aplikáciu ustanovenia § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z. Žalovaná naďalej zotrvala na svojej argumentácii k otázke posúdenia nárokov žalobkyne na náhradu trov konania, poukazujúc na predošlé vyjadrenia. V otázke úrokov z omeškania poukázala na jednoznačné znenie ustanovenia § 11 ods. 8 zákona č. 381/2001 Z. z., v ktorom zákonodarca jednoznačne uviedol nasledovné: „Ak poisťovateľ nesplní povinnosť podľa odseku 6 je povinný zaplatiť poškodenému úroky z omeškania podľa osobitného predpisu“, ako aj na znenie § 11 ods. 6 citovaného zákona. Dôvodila, že z uvedených ustanovení vyplýva, že zákonodarca jasne podmienil možnosť uplatňovania si úrokov z omeškania v prípade predmetného nároku nesplnením povinností ustanovených poisťovateľovi v ustanovení § 11 ods. 6 zákona č. 381/2001 Z. z. s tým, že v prípade, ak dôjde k splneniu týchto povinností zo strany poisťovateľa (teda aj povinností uvedených v § 11 ods. 6 písm. b/), nedôjde k naplneniu hypotézy ustanovenia § 11 ods. 8 uvedeného zákona, a teda nedôjde ani k naplneniu podmienok pre priznanie úrokov z omeškania vo veciach nárokov z povinného zmluvného poistenia. S týmto výkladom sa stotožnil aj samotný Najvyšší súd Slovenskej republiky (vykladajúci vnútroštátne právo Slovenskej republiky), keď vo svojom rozsudku zo dňa 22.11.2018, sp. zn. 3 Cdo 145/2017, uviedol nasledovné: „Dovolací súd má za to, že ustanovenie § 11 zákona č. 381/2001 Z. z. sa týka výlučne nesplnenia povinnosti poisťovateľa, ktorá mu bola uložená v súvislosti so šetrením poisťovej udalosti na základe oznámenia poškodeného. Zákonodarca totiž v § 11 ods. 8 uvedeného zákona jasne a zreteľne formuluje podmienku, v zmysle ktorej je poisťovateľ povinný zaplatiť poškodenému úroky z omeškania podľa osobitného predpisu (OZ). Je tomu tak v prípade, ak si poisťovateľ nesplní povinnosť podľa § 11 ods. 6 uvedeného zákona (bližšie pozri bod 14 tohto rozhodnutia). Z dikcie tohto ustanovenia (§ 11 ods. 6 písm. a/, b/) je zrejmé, že zákonodarca povinnosti poisťovateľa viaže výlučne vo vzťahu k prešetrovaniu poisťovej udalosti.“ Z uvedeného, podľa žalovanej, vyplýva, že v rámci vnútroštátnej právnej úpravy Slovenskej republiky obsiahnutej v ustanovení § 11 ods. 8, v spojení s ustanovením § 11 ods. 6 zákona č. 381/2001 Z. z. zákonodarca umožnil uplatňovanie úrokov z omeškania voči poisťovateľovi z povinného zmluvného poistenia iba v prípade nesplnenia niektorej z povinností stanovenej poisťovateľovi v § 11 ods. 6 predmetného zákona s tým, že v prípade, ak zo strany poisťovateľa dôjde k splneniu ktorejkoľvek z uvedených povinností, teda aj k splneniu povinnosti poskytnúť poškodenému písomné vysvetlenie k tým uplatneným nárokom na náhradu škody, v ktorých nebol v ustanovenej lehote preukázaný rozsah povinnosti poisťovateľa poskytnúť poisťné plnenie a výška poisťného plnenia, ustanovenej poisťovateľovi § 11 ods. 6 písm. b/ zákona, poškodenému nárok na úroky z omeškania nevzniká. Podľa žalovanej zo znenia tzv. „motorových smerníc“, na ktoré poukázala žalobkyňa, pritom nevplyva, že by neuznaním nárokov na úroky z omeškania v prípade včasného predloženia písomného vysvetlenia poisťovateľa k tým uplatneným nárokom na náhradu škody, v ktorých nebol v ustanovenej lehote preukázaný rozsah jeho povinností poskytnúť poisťné plnenie a výška poisťného plnenia, teda v prípade splnenia povinností poisťovateľa mu ustanovenej v § 11 ods. 6 písm. b/ zákona č. 381/2001 Z. z., by malo dôjsť k porušeniu práva Európskej únie. K argumentácii žalobkyne, podľa ktorej by mala mať nárok na úroky z omeškania aj v prípade splnenia si povinností poisťovateľa, vyplývajúcich mu z § 11 ods. 6 písm. b/ zákona č. 381/2001 Z. z., žalovaná uviedla, že aj v prípade, ak by Súdny dvor Európskej únie takýto význam tzv. „motorových smerníc“ deklaroval, tieto účinky by sa nevzťahovali na žalovanú ako poisťovateľa, keďže takéto povinnosti žalovanej nevplyvajú z vnútroštátnej úpravy obsiahnutej v zákone č. 381/2001 Z. z., naopak boli v rozpore (contra legem) s touto vnútroštátnou právnou úpravou. Žalovaná v tejto súvislosti poukázala na to, že požiadavka jednotného

eurokonformného výkladu vnútroštátneho práva v súlade so smernicou nesmie ísť tak ďaleko, aby smernica sama a nezávisle od vnútroštátneho vykonávacieho predpisu ukladala povinnosti fyzickým alebo právnickým osobám (Kofoed, C-321/05, rozhodnutie SD EU zo dňa 5.7.2007, bod. 45; Pupino, C 105/03, rozhodnutie SD EU zo dňa 16.6.2005, bod 44; C-74 a 129/95, rozhodnutie SD EU zo dňa 12.12.2006, bod 24; Accaro, C-168/95, SD EU zo dňa 26.9.1996, bod 42; Kolpighuis Nijmegen, 80/86, rozhodnutie SD EU zo dňa 8.10.1987, bod 13). Povinnosť eurokonformného výkladu relevantných ustanovení vnútroštátneho práva je pritom obmedzená aj všeobecnými zásadami práva, najmä právnou istotou a nemôže slúžiť ako základ pre výklad vnútroštátneho práva contra legem. Súdny dvor Európskej únie v prípade otázky rozsahu použitia eurokonformného výkladu smerníc v rámci horizontálneho účinku a s tým spojeného súladného výkladu vnútroštátneho práva stanovil medze, ktoré tento súladný výklad má. Žalovaná v tejto súvislosti poukázala na rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie vo veci Adeneler (C-212/04, rozsudok zo dňa 4.7.2006, bod 110) „povinnosť vnútroštátneho sudcu odvolávať sa na obsah smernice pri výklade a uplatňovaní relevantných ustanovení vnútroštátneho práva je obmedzená všeobecnými zásadami práva, najmä právnou istotou a zákazom retroaktivity a nemôže slúžiť ako základ pre výklad contra legem vnútroštátneho práva (pozri analogicky rozsudok zo dňa 16.6.2005, Pupino, C-105/03, Zb. s. 1-5285, body 44 a 47). Obdobné závery prijal Súdny dvor Európskej únie aj v jeho rozsudku vo veci Impact, C-268/06, zo dňa 15.4.2008 (body 95, 100, 103). Z uvedenej judikatúry Súdneho dvora Európskej únie je tak zrejmé, že nepriamy účinok smerníc Európskej únie na výklad vnútroštátneho práva nie je neobmedzený.

K poukazu žalobkyne na rozsudok Súdneho dvora Európskej únie zo dňa 24.10.2013, sp.zn. C - 22/12, v právnej veci Katarína Haasová proti Rastislavovi Petríkovi a Blanke Holingovej žalovaná upozornila na to, že právna veta samotného rozsudku znela „Článok 3 ods. 1 smernice Rady 72/166/EHS z 24. apríla 1972 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami a kontroly plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti, článok 1 ods. 1 a 2 druhej smernice Rady 84/5/EHS z 30. decembra 1983 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, zmenenej a doplnenej smernicou Európskeho parlamentu Rady 2005/14/ES z 11. mája 2005, a článok 1 prvý odsek tretej smernice Rady 90/232/EHS zo 14. mája 1990 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel sa majú vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej” V otázke úrokov z omeškania uplatňovaných voči poisťovateľovi podľa zákona č. 381/2001 Z. z., konkrétne v zmysle § 11 ods. 8 predmetného zákona, však vnútroštátna právna úprava jednoznačne stanovuje, že v prípade splnenia si povinností podľa § 11 ods. 6 písm. b/ predmetného zákona k omeškaniu poisťovateľa nedochádza, a teda tu nie je daný ani nárok na úroky z omeškania z požadovaného plnenia. Podľa žalovanej, ak má žalobkyňa za to, že zo strany Slovenskej republiky nedošlo k náležitému prebratiu tzv. „motorových smerníc” do vnútroštátnej právnej úpravy, má možnosť si ňou tvrdené nároky uplatňovať priamo voči Slovenskej republike. Žalovaná odmietla, že by voči nej ako jednotlivcovi bolo možné uplatňovať tzv. priamy horizontálny účinok smerníc. V tejto súvislosti pripomenula, že priamy účinok smernice je vylúčený, ak ide o tzv. horizontálny priamy účinok smernice, kedy by mal byť priamy účinok smernice uplatnený v spore medzi jednotlivcami. Touto otázkou sa Súdny dvor Európskej únie zaoberal v zásadnom rozhodnutí Marshall 152/84, v ktorom judikoval, že „smernica nemôže priamo zakladať práva a povinnosti jednotlivcom a ustanovení smerníc sa nemôže dovolávať jednotlivec v spore proti jednotlivcovi”. Ide o stabilizovanú rozhodovaciu prax Súdneho dvora EÚ, čo potvrdzuje aj nasledujúca právna veta „z ustálenej judikatúry vyplýva, že smernica nemôže zakladať povinnosť jednotlivcovi, takže sa na smernicu ako takú voči nemu nemožno odvolávať. Z toho vyplýva, že sa nemôže, hoci aj jasné, presné a bezpodmienečné ustanovenie smernice, zaručujúce jednotlivcovi práva alebo ukladajúce povinnosti, ako také použiť v rámci sporu, v ktorom stoja proti sebe výhradne jednotlivci“ Keďže v prípade žalovanej sa jedná o jednotlivca tak, ako ho vníma právo Európskej únie, priamy účinok smerníc (ak by bolo možné vôbec ich vyložiť tak, ako ich vykladá žalobkyňa) je vylúčený.

Žalovaná sa nestotožnila s názorom žalobkyne, že by na ňu bolo možné aplikovať závery rozsudku Súdneho dvora Európskej únie zo dňa 10.10.2017, sp.zn. C - 413/15 vo veci Elaine Farrell c/a Allan Whitty tak, ako to prezentovala žalobkyňa.

10. Ďalšie vyjadrenia do spisu doložené neboli.

11. Odvolací súd preskúmal vec, súc pritom viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania [§ 379, § 380 ods. 1 Civilného sporového poriadku (zákon č. 160/2015 Z.z. účinný od 1.7.2016), ďalej len C.s.p.], túto prejednal bez nariadenia pojednávania, keďže neboli splnené zákonné podmienky pre jeho nariadenie (nebolo potrebné doplniť, resp. zopakovať dokazovanie, nevyžaduje to dôležitý verejný záujem; § 385 ods. 1 C.s.p.). Rozsudok verejne vyhlásil dňa 28. apríla 2021; o termíne verejného vyhlásenia rozsudku boli strany sporu upovedomené zákonným spôsobom (§ 378 ods. 1, § 219 ods. 1, ods. 3, § 385 ods. 1 C.s.p.). Rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch, ktorým uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobkyni 3.482,60 € do troch dní od právoplatnosti rozsudku, ktorým žalobu vo zvyšku zamietol a ktorým priznal žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, potvrdil ako vecne a právne správny (§ 387 ods. 1, ods. 2, ods. 3 C.s.p.) a keďže sa stotožňuje s dôvodmi rozsudku ako správnymi, rozsudok odvolacieho súdu už ďalšie dôvody neobsahuje. Na zdôraznenie správnosti rozsudku súdu prvej inštancie odvolací súd ale považuje za potrebné uviesť ešte nasledovné.

12. V danom spore vykonal súd prvej inštancie všetko navrhované dokazovanie, ktoré bolo potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností významných pre posúdenie dôvodnosti podanej žaloby, zhodnotením výsledkov vykonaného dokazovania v súlade s § 191 C.s.p. dospel k správnym skutkovým záverom a na ich základe následne vyvodil aj správny právny záver, keď na prejednávaný prípad použil ustanovenia § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z., ako aj § 11 ods. 6 a 8 zákona č. 381/2001 Z. z. a správne ustálil, že žalobkyňa má voči žalovanej nárok na zvýšenú náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia v somatickej časti, nemá nárok na zvýšenú náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia v psychickej časti, ako aj nárok na uplatnené úroky z omeškania. Svoje zistenia a závery, pre ktoré žalobe čiastočne vyhovel a vo zvyšnej časti zamietol, súd prvej inštancie aj riadne odôvodnil, pričom sa vysporiadal so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami, podstatnými pre právne posúdenie veci, ako aj so všetkými relevantnými argumentmi sporových strán súvisiacimi s predmetom konania.

13. Spornými otázkami v prejednávanom prípade bol nárok žalobkyne na mimoriadne zvýšenie SSU v somatickej časti (priznanie ktorého v odvolaní namietala žalovaná), zvýšenie SSU v psychickej časti ako aj nárok na priznanie úrokov z omeškania s plnením žalovanej (ktorých nepriznanie namietala v odvolaní žalobkyňa).

14. Podľa § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z. v prípadoch hodných osobitného zreteľa, akým je uznanie invalidity, môže súd náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia zvýšiť najviac o 50 %.

15.1. Z predloženého spisu odvolací súd zistil, že lekárske posudkom vypracovaným dňa 16.2.2016 MUDr. G. N., PhD. (č. l. 213 spisu), bolo ohodnotené sťaženie spoločenského uplatnenia žalobkyne počtom bodov 986. Postupujúc podľa § 10 ods. 4 zákona č. 437/2004 Z. z., vzhľadom na pretrvávajúce bolesti, výrazne zhoršenú mobilitu, ako aj pre uznanie poškodenej za fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím, lekár navýšil bodové ohodnotenie SSU o 70 %. Vychádzajúc z trestného rozkazu vydaného Okresným súdom Bratislava II. dňa 7.9.2015, č. k. 5 T 161/2015-138 (č. l. 12 spisu), žalobkyňa pri dopravnej nehode utrpela, podľa znaleckého posudku č. 76/2015, vypracovaného znalcom z odboru zdravotníctva a farmácie Prof. MUDr. C. M., CSc., ťažkú ujmu na zdraví, a to trieštvú zlomeninu horného konca píšťaľy a ihlice vľavo, trieštvú zlomeninu dolného konca píšťaľy a ihlice vľavo, trieštvú viacúrovňovú zlomeninu ramennej kosti vľavo otvorenú GA II, úplnú, s posunom úlomkov, zlomeninu háka laktbovej a hornej časti vretennej kosti vľavo, zlomeninu horného a dolného ramienka lonovej kosti vľavo, poranenie ľavého laloku pečene s kvantitatívne malým krvácaním, pomliaždenie tváre (čela vpravo), zlomeninu nosových kostí s tržnou ranou na koreni nosa a pomliaždenie hrudnej steny vľavo. Mimoriadne zvýšenie SSU o 50 % žalobkyňa odôvodňovala nepriaznivými následkami utrpeného poškodenia zdravia na jej životné úkony, na uspokojovanie jej životných a spoločenských potrieb. Dôvodila, že do času dopravnej nehody nemala žiadne zdravotné problémy, plnohodnotne a aktívne prežívala svoj život spôsobom zodpovedajúcim jej veku. Trvalé následky výrazným spôsobom znížili jej kvalitu života, je obmedzená prakticky v každej oblasti prežívania svojho života, bola uznaná fyzickou osobou s ťažkým zdravotným postihnutím, pričom miera jej funkčnej poruchy bola stanovená

na 50 %. V konaní uviedla, že bola hospitalizovaná od 11.2.2015 (dátum nehody) do 22.4.2015, teda 10 týždňov na traumatologickej, ortopedickej a rehabilitačnej klinike. V čase do troch týždňov od úrazu podstúpila štyri operácie otvorených zlomenín, po celý čas hospitalizácie trpela bolesťami, utlmovanými anestetikami. Po piatich týždňoch ležania bez pohnutia začínala chodiť s tzv. G- aparátom, celé ľavé rameno a celú ľavú nohu mala v pevných ortézach, ľavú nohu nemohla zaťažovať. V rámci pozákrkových komplikácií sa pravdepodobne v nemocnici nakazila zlatým stafylokokom, následnou liečbou a operáciou, kedy jej boli vyoperované dlahy z predkolenia, sa podarilo infekciu vyliečiť. Pred nehodou sa žalobkyňa venovala pravidelnej víkendovej turistike v Malých Karpatoch (20-25 km), bicyklovaniu v okolí Bratislavy (40-50 km), plávaniu v jazerách, v spoločnosti priateľov cestovala po Slovensku i v zahraničí, venovala sa sprievodcovskej činnosti pre cestovné kancelárie a pre menšie skupiny priateľov v rôznych štátoch Európy, navštevovala výstavy, koncerty, filmové a divadelné predstavenia, venovala sa viac ako desaťročnému štúdiu na Univerzite tretieho veku v rôznych kurzoch na Univerzite Komenského a Slovenskej technickej univerzite, čítaniu kníh, riešeniu krížoviek a Sudoku, práci s počítačom a ručným prácam (pletenie). Po úraze môže absolvovať len krátke vychádzky (cca 1 km) s dvomi turistickými paličkami, po rovine z dôvodu bolestivosti ľavého predkolenia, členka a bedra, nemôže sa venovať plávaniu z dôvodu obmedzenej pohyblivosti ľavej nohy a nehybného lakťa, cestovanie je obmedzené z dôvodu problémov s dlhšou chôdzou, stáťím, nastupovaním a vystupovaním z dopravných prostriedkov, nemôže sa venovať sprievodcovskej činnosti z dôvodu problémov s dlhšou chôdzou a stáťím, obmedzená je aj v návšteve kultúrnych podujatí, keďže má problém s chôdzou po schodoch, obmedzená je pre ňu dostupnosť štúdia na Univerzite tretieho veku, práca na počítači a ručné práce sú obmedzené neohybnosťou ľavého lakťa. Po návrate z nemocnice bola žalobkyňa odkázaná na pomoc manžela, v súčasnosti má problém pri všetkých domácich prácach z dôvodu zníženej pohyblivosti ľavého ramena, neohybnosti ľavého lakťa, bolestiam ľavého bedra a ľavej nohy. Má problémy pri samoobslužných činnostiach, pri stolovaní. Má bicykel, skladačku s pomocnými kolieskami s označením ZŤP. Záhradku museli predať, nevládala sa o ňu starať. Sústavne trpí bolesťami, aj v noci, trpnu jej prsty, používa vankúšiky na uľavenie od bolesti.

15.2. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením zvýšenia náhrady SSU v somatickej časti ako aj jeho rozsahu (20 %), uvedeným v bode 46 odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie. Podľa názoru odvolacieho súdu sú na strane žalobkyne dané dôvody hodné osobitného zreteľa, odôvodňujúce uvedený postup. Žalobkyňa bola uznaná osobou s ťažkým zdravotným postihnutým (rozhodnutie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava zo dňa 14.10.2015, č. BA3/OPPnKŤZP/PČ BA I-III/SOC/2015/126572, č. I. 15 spisu) a to vzhľadom na stanovenie miery funkčnej poruchy 50 % lekárskeho posudkom, ktorým bola konštatovaná stredne ťažká porucha s porušením statickej a dynamiky dolných končatín a driekovej chrbtice (Príloha č. 3, časť XII. A., bod 8, písm. b) zákona č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov) a ťažký stupeň postihnutia hornej končatiny (Príloha č. 3, časť XII. B.B.1, bod 20, písm. c) citovaného zákona). Ako bolo zistené vykonaným dokazovaním pred súdom prvej inštancie, toto poškodenie zdravia malo nepriaznivé následky a významným spôsobom zasiahlo do všetkých oblastí života žalobkyne. Pokiaľ ide o aplikáciu ustanovenia § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z. namietajú žalovanou, odvolací súd poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 30.9.2019, sp. zn. 3 Cdo 213/2017, podľa ktorého „predmetné ustanovenie patrí k právnym normám s relatívne neurčitou (abstraktnou) hypotézou, to znamená k právnym normám, ktorých hypotéza nie je konkrétne stanovená právnym predpisom, ale závisí od úvahy súdu. Toto ustanovenie prenecháva súdu, aby v každom jednotlivom prípade sám vymedzil hypotézu právnej normy zo širokého, vopred neobmedzeného, okruhu okolností, a aby sám podľa svojho uváženia posúdil, či ide o „prípadohodný osobitného zreteľa“ a - v prípade kladného záveru - rozhodol tiež o tom, aké zvýšenie tejto náhrady je v posudzovanom prípade primerané. Úvaha súdu v zmysle § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z. nie je celkom voľná, lebo právny predpis ju usmerňuje tým, že rámcovo stanovuje predpoklady pre vznik nároku na základnú výmeru odškodnenia a tiež hľadiská, ktoré treba mať na zreteli. Pokiaľ zákon stanovuje rozpätie prípustného zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia (až o 50 %), je nepochybné, že rozsah zvýšenia tejto náhrady musí byť diferencovaný. Diferenciácia rozsahu zvýšenia tejto náhrady musí vystihovať individuálne okolnosti každého prípadu. V reálnom živote sa vyskytujúce rozdiely v osobnosti človeka, v jeho individuálnych potrebách, životnom zameraní, v miere jeho angažovanosti v najrozmanitejších sférach života, ako aj odlišnosti v miere závažnosti poškodenia zdravia a intenzite obmedzenia poškodeného sa nevyhnutne musia prejavovať aj v diferencovanom prístupe k zvýšeniu tejto náhrady. Pri rozhodovaní o zvýšení náhrady za SSU súd zohľadňuje jednak tie stránky, ktoré sú spoločné pre život všetkých ľudí (možnosť vykonávať bežné životné úkony, postarať sa o svoju hygienu, stravovanie, obliekať sa, žiť prípadne rodinným životom,

realizovať sa v partnerskom vzťahu, mať deti), jednak tie stránky, ktoré sú osobitné u každého jednotlivca zvlášť vzhľadom na jeho spoločenské dovtedajšie pôsobenie (stupeň jeho angažovanosti v najrozmanitejších sférach spoločenského života, za ktoré už doterajšia súdna prax považuje napríklad oblasť kultúry, športu, umenia, politiky, vedy). Jednotiacim hľadiskom pri určovaní adekvátneho zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia je, aby obe tieto stránky boli zohľadnené tak, že ich vzájomná jednota vyjadrí primeranosť priznanej náhrady vo vzťahu k povahe následkov poškodenia zdravia. V prípade niektorého poškodeného je v praxi opodstatnené klásť dôraz na prvú z uvedených stránok, v prípade poškodeného (naopak) na druhú spomenutú stránku; rozhodujúcou však zostáva ich jednota. Vo všeobecnosti treba pripustiť, že v niektorom individuálnom prípade pôjde o tak mimoriadne závažné poškodenie zdravia osoby spoločensky sa dosiaľ nijako osobitne neangažovanej (napríklad v prípade mimoriadne ťažkého poškodenia zdravia v detskom veku), ktoré - aj s prihliadnutím na minimalizovanú predpokladanú budúcu kvalitu jej života - odôvodní priznanie zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia až v hornej hranici stanoveného limitu (§ 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z.). Takéto zvýšenie je aj podľa názoru dovolacieho súdu vyhradené prípadom straty životných príležitostí po celý zvyšok života, v ktorých je poškodený takmer vyradený zo života a kedy jeho predpoklady pre plnenie životných funkcií sú bezmála alebo celkom zmarené. Dovolací súd v súvislosti s tým pripomína, že súčasná právna úprava za relevantnú okolnosť z hľadiska určenia výšky náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia považuje aj vek poškodeného (na ktorý žalobca v danom prípade osobitne poukazuje). Zohľadnenie veku poškodeného predpokladá ustanovenie § 10 ods. 4 veta prvá zákona č. 437/2004 Z. z. To isté hľadisko treba mať bezpochyby na zreteli tiež pri úvahe o opodstatnenosti aplikácie § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z. Invalidita - hľadisko priamo v tomto ustanovení uvádzané - skutočne nevyjadruje stupeň angažovania sa poškodeného v spoločnosti pred poškodením jeho zdravia. To však ešte samo o sebe neznamená, že aj ďalšie (v zákone síce výslovne neuvedené, avšak v praxi súdov považované za relevantné) hľadiská musia byť tiež bez vzťahu k tomu, aké bolo predchádzajúce uplatnenie poškodeného v spoločenskej sfére.“ ... „Zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia v zmysle § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z. sa teda neobmedzuje len na prípady vysokej úrovne predchádzajúceho uplatnenia poškodeného v spoločnosti (v kultúrnej, umeleckej, športovej a podobnej sfére života), ale je opodstatnené aj v prípadoch ďalších, v ktorých to odôvodňujú individuálne okolnosti zistené vykonaným dokazovaním. V praxi všeobecných súdov ide o okolnosti najrozmanitejšej povahy, ktoré môžu, avšak nemusia odzrkadľovať mieru spoločenského angažovania sa poškodeného pred škodovou udalosťou.“ ...“ Súd musí dbať o to, aby priznaná výška tejto náhrady bola založená na objektívnych a rozumných dôvodoch a aby medzi výškou priznanej náhrady a spôsobenou škodou existoval vzťah primeranosti. Za spravodlivé rozhodnutie o nároku na náhradu za SSU treba považovať také rozhodnutie, ktoré rešpektuje princíp proporcionality. Tento princíp vyžaduje, aby existoval vzťah primeranosti medzi priznanou výškou náhrady a spôsobenou ujmom (3 Cdo 464/2015).“ Okolnosti prejednávaneho prípadu, tak ako ich vyhodnotil súd prvej inštancie, zdôrazňujúc aktívny život žalobkyne pred nehodou a jej následky, je potrebné považovať za dôvody hodné osobitného zreteľa, odôvodňujúce postup súdu podľa § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z. a to aj s prihliadnutím na ohodnotenie poškodenia zdravia žalobkyne lekárom, postupom podľa ustanovenia § 10 ods. 4 zákona č. 437/2004 Z. z. Za dôvodný považuje odvolací súd aj argument, podľa ktorého uznanie žalobkyne za osobu s ťažkým zdravotným postihnutím možno prirovnať k invalidite, ako dôvodu hodného osobitného zreteľa, obsiahnutého priamo v zákonom ustanovení (§ 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z.). Pokiaľ žalovaná namietala, že žalobkyňa už pred úrazom ako následkom dopravnej nehody, mala zdravotné problémy, odvolací súd poukazuje na to, že vykonaným dokazovaním listinnými dôkazmi (lekárskymi správami, posudkami, výsluchom žalobkyne) bolo dostatočne preukázané, že to bolo poškodenie zdravia práve v dôsledku dopravnej nehody, ktoré významným spôsobom zasiahlo do života žalobkyne a ovplyvnilo ho negatívnym spôsobom.

16. Pokiaľ ide o nárok žalobkyne na mimoriadne zvýšenie SSU v psychickej časti odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, podľa ktorého žalobkyňa nepreukázala (a ani netvrdila) žiadne okolnosti, ktoré by mali mať za následok zvýšenie náhrady nad rozsah určený lekárskeho posudkom, postupom podľa § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z. Žalobkyňa v odvolaní namietala, že súd prvej inštancie nedostatočne zhodnotil intenzitu a závažnosť negatívnych následkov, ktoré dopravná nehoda zanechala na jej psychickom zdraví, dôvodila, že trpí nespavosťou, má strach z premávky, poukázala na kozmetické hľadisko ako aj na to, že nemôže viac rozvíjať svoj mimoriadne bohatý a aktívny život. Žalovaná namietala, že v psychickej časti žalobkyňu odškodnila v základe SSU plnením vo výške 12.340,- €, poukázala na to, že podľa záverov lekárskeho posudku, ktorý bol podkladom odškodnenia, stav žalobkyne si nevyžadoval a nevyžaduje antidepresívnu liečbu

a ani udržiavaciu psychofarmakologickú liečbu. Poukázala aj na vyjadrenie samotnej žalobkyne, podľa ktorého dopravná nehoda ju nezasiahla až fatálne, je sebestačná a netrpí žiadnymi depresiami. Aj s prihliadnutím na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 30.9.2019, sp. zn. 3 Cdo 213/2017, na ktorého obsah a závery poukázal odvolací súd už v bode 15.2. odôvodnenia tohto rozhodnutia, po posúdení okolností prejednávaneho prípadu z pohľadu nároku na mimoriadne zvýšenie SSU v psychickej časti, ani odvolací súd nezistil také skutočnosti, majúce vplyv na psychický stav žalobkyne, ktoré by bolo možné považovať za dôvody hodné osobitného zreteľa, odôvodňujúce postup podľa § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z. Zdravotné následky, popísané v lekárskom posudku zo dňa 27.5.2016, vypracovanom MUDr. B. K., PhD., MHA, psychiatrom (č. I. 174 a nasl. spisu) boli, aj podľa názoru odvolacieho súdu, zhodne s názorom súdu prvej inštancie (ako aj s námietkami žalovanej), odškodnené v základe SSU plnením vo výške 12.340,- €.

17.1. K otázke úrokov z omeškania uvádza odvolací súd nasledovné. Súd prvej inštancie zamietnutie žalobou uplatneného nároku na úroky z omeškania odôvodnil tým, že žalovaná si splnila povinnosť vyplývajúcu jej z ustanovenia § 11 ods. 6 zákona č. 381/2001 Z. z., pričom tento svoj záver podporil poukazom na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 22.11.2018, sp. zn. 3 Cdo 145/2017. Odvolací súd poukazuje na to, že najvyšší súd v uvedenom rozhodnutí riešil skutkovo podobnú a právne totožnú vec, týkajúcu sa nároku na úroky z omeškania v prípade poistného plnenia. Podľa názoru najvyššieho súdu, prezentovaného v uvedenom rozhodnutí „ustanovenie § 11 zákona č. 381/2001 Z. z. sa týka výlučne nesplnenia povinnosti poisťovateľa, ktorá mu bola uložená v súvislosti so šetrením poistnej udalosti na základe oznámenia poškodeného. Zákonodarcu totiž v § 11 ods. 8 uvedeného zákona jasne a zreteľne formuluje podmienku, v zmysle ktorej je poisťovateľ povinný zaplatiť poškodenému úroky z omeškania podľa osobitného predpisu (OZ). Je tomu tak v prípade, ak si poisťovateľ nesplní povinnosť podľa § 11 ods. 6 uvedeného zákona (bližšie pozri bod 14 tohto rozhodnutia). Z dikcie tohto ustanovenia (§ 11 ods. 6 písm. a/, b/) je zrejmé, že zákonodarcu povinnosti poisťovateľa viaže výlučne vo vzťahu k prešetrovaniu poistnej udalosti. Z obsahu spisu je zrejmé, že v posudzovanom prípade si žalovaná splnila povinnosti v zmysle § 11 ods. 6 zákona č. 381/2001 Z. z. tým, že listom z 2. augusta 2013 (č. I. 76 spisu) poskytla žalobcovi písomné vysvetlenie dôvodov, pre ktoré odmietla poskytnúť poistné plnenie, ktoré si žalobca od nej nárokoval v listoch z 12. júna 2013 a z 2. júla 2013. Správnosť záveru poisťovateľa v samotnom vysvetlení, z akého dôvodu odmietol poskytnúť plnenie je pritom irelevantný, nakoľko v zmysle citovaného uznesenia je poisťovateľ povinný „len“ poskytnúť písomné vysvetlenie a toto doručiť poškodenému, čo v prejednávanom prípade žalovaná ako poisťovateľ v lehote troch mesiacov aj splnila. To, že žalovaná neodôvodnila odmietnutie poistného plnenia podľa predstáv žalobcu, nemožno vykladať spôsobom, že by si túto povinnosť nesplnila vôbec a následne prijať záver, že nesplnením tejto povinnosti sa dostala v zmysle § 11 ods. 8 zákona č. 381/2001 Z. z. do omeškania. Dovolací súd vzhľadom k vyššie uvedenému dospel k záveru, že žalovaná si svoju povinnosť ako poisťovateľ podľa § 11 ods. 6 zákona č. 381/2001 Z. z. splnila, nebola preto povinná uhradiť žalobcovi ako poškodenému úroky z omeškania. Do omeškania by sa dostala s plnením náhrady škody až vtedy, ak by po doručení právoplatného rozhodnutia súdu o výške náhrady škody neuhradila v lehote určenej súdom priznanú náhradu škody žalobcovi podľa § 11 ods. 7 zákona č. 381/2001 Z. z.“ K rovnakému právnomu záveru, týkajúceho sa nároku na úrok z omeškania podľa § 11 ods. 8 zákona č. 381/2001 Z. z. dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky aj v rozhodnutí zo dňa 26.2.2019, sp. zn. 1 Cdo 212/2017. Odvolací súd nezistil žiadne dôvody, pre ktoré by sa mal odkloniť od vyššie prezentovaného právneho záveru, týkajúceho sa otázky úrokov z omeškania.

17.2. V prejednávanom prípade sa žalobkyňa žalobou pôvodne domáhala, okrem istiny, aj úroku z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 8.453,- € (bolestné) od 7.7.2016 do zaplatenia a zo sumy 17.413,- € (SSU) od 7.7.2016 do zaplatenia dôvodiac, že výzvou zo dňa 17.3.2016 sa domáhala od žalovanej náhrady bolestného a SSU. Pri predpokladanom dátume doručenia výzvy na plnenie žalovanej dňa 21.3.2016, posledný deň na plnenie (3 mesiace a 15 dní) pripadne na deň 6.7.2016, nasledujúci deň, teda 7.7.2016 sa žalovaná dostala s plnením do omeškania. Žalovaná listom zo dňa 20.5.2016 (č. I. 14 spisu) oznámila žalobkyňi, že v jej uplatnenom nároku SSU a do úhrady bolestného prebiehajú konzultácie so znaleckou organizáciou, ktorá ju bude v prípade nutnosti kontaktovať. Po skončení prešetrovania potrebného na zistenie rozsahu povinnosti poskytnúť poistné plnenie bude žalovaná žalobkyňu v zákonom stanovenej lehote informovať o ďalších krokoch likvidácie. Z uvedeného vyplýva, že žalovaná si splnila svoju povinnosť, vyplývajúcu z ustanovenia § 11 ods. 6 zákona č. 381/2001 Z. z., nie je preto povinná zaplatiť žalobkyňi úroky z omeškania titulom nesplnenia zákonnej povinnosti.

18.1. V súvislosti s otázkou nároku na úroky z omeškania žalobkyňa navrhla odvolaciemu súdu konanie prerušiť a položiť Súdnemu dvoru EÚ dve prejudiciálne otázky a to otázku č. 1. „Má sa čl. 4 ods. 6 štvrtej motorovej smernice vykladať v tom zmysle, že komerčná poisťovňa, ktorej bola predložená žiadosť poškodeného na náhradu škody na zdraví sa zbaví svojej povinnosti zaplatiť poškodenému úroky z omeškania za oneskorené poskytnutie poistného plnenia v prípade, ak si splní svoju nepeňažnú, oznamovaciu povinnosť (t.j. poskytne poškodenému vysvetlenie dôvodov, pre ktoré odmietla poskytnúť poistné plnenie, alebo pre ktoré znížila poskytnuté poistné plnenie)“ a otázku č. 2 „Má sa čl. 288 ZFEÚ vykladať v tom zmysle, že voči poisťovateľovi (ktorému zákon zveruje kľúčovú úlohu v oblasti likvidácie škôd z titulu povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, a na ktorej dosiahnutie jej priznáva mimoriadne právomoci, t.j. ide vo svetle európskej judikatúry o plnenie úloh vo verejnom záujme, v dôsledku čoho spĺňa atribúty „subjektu štátu“) sú jednotlivci oprávnení dovoľávať sa dostatočne jasných a bezpodmienečných ustanovení motorových smerníc majúcich priamy účinok (t.j. priameho vertikálneho účinku príslušných motorových smerníc)?“

18.2. Podľa § 162 ods. 1 písm. c/ C.s.p. súd konanie preruší, ak podal návrh na začatie prejudiciálneho konania pred Súdnym dvorom Európskej únie podľa medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná; uznesenie o návrhu na začatie prejudiciálneho konania súd bezodkladne doručí ministerstvu spravodlivosti. Podľa ods. 3 uvedeného ustanovenia o zamietnutí návrhu na prerušenie konania súd rozhodne spolu s rozhodnutím vo veci samej.

18.3. Súd je povinný obligatórne prerušiť súdne konanie, ak rozhodol o tom, že požiada podľa čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“) Súdnym dvorom o vydanie rozhodnutia o predbežnej (prejudiciálnej otázke). Podľa tohto ustanovenia Súdnym dvorom má právomoc vydať rozhodnutie o prejudiciálnych otázkach, ktoré sa týkajú: a) výkladu zmlúv; b) platnosti a výkladu aktov inštitúcií, orgánov alebo úradov alebo agentúr EÚ. Túto povinnosť požiadať o vydanie rozhodnutia o predbežnej otázke nemožno vykladať absolútne, t.j. že vnútroštátny súdny orgán má vždy a za akýchkoľvek okolností povinnosť požiadať o vydanie rozhodnutia o predbežnej otázke v zmysle čl. 267 ZFEÚ. Pokiaľ ale procesný postup súdov vo veci, v ktorej sa navrhuje prerušenie konania podľa § 162 ods. 1 písm. c) C.s.p., má podklad v aplikácii vnútroštátneho práva, nie je žiadny dôvod pre prerušenie konania. Zákon č. 381/2001 Z.z. je síce výsledkom transpozície tzv. 5 motorových smerníc upravujúcich oblasť poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, z určujúceho hľadiska v danej veci ide zo strany súdu o aplikáciu a interpretáciu vnútroštátneho právneho predpisu. Odvolací súd poukazuje na to, že Súdnym dvorom v rámci výkonu svojej právomoci v rozsudku Haasová, na ktorý žalobkyňa v súvislosti s motorovými smernicami poukazuje, nevyslovil nesprávnu implementáciu tzv. motorových smerníc do právneho poriadku Slovenskej republiky, ani nekonštatoval, že ustanovenie § 11 zákona č. 381/2001 Z. z. je v rozpore s právom EÚ (konkrétne so smernicami, ktoré boli transponované do zákona č. 381/2001 Z. z.). Ak sa súkromné právo členského štátu neprieči právu EÚ, je oprávnený na jeho výklad vnútroštátny súd, ktorý vychádza z platnej právnej úpravy, t.j. v danej veci zo zákona č. 381/2001 Z. z. K návrhu na položitie druhej prejudiciálnej otázky považuje odvolací súd poukázať zároveň aj na to, že v prejednávanej veci ide medzi stranami sporu o súkromnoprávny vzťah, keď žalovanú ako poisťovateľa nemožno považovať za subjekt štátu, ktorému boli zverené úlohy vo verejnom záujme. Ide výlučne o komerčný subjekt, poskytujúci služby na trhu poistenia, pričom prevádzkovatelia motorových vozidiel majú možnosť výberu z viacerých subjektov, poskytujúcich uvedené služby, podľa výšky poistného, prípadne ďalších kritérií. Odvolací súd vzhľadom na to návrh na prerušenie odvolacieho konania podľa § 162 ods. 1 písm. c/ C.s.p. ako nedôvodný zamietol.

19. Pokiaľ ide o odvolanie žalovanej proti výroku o náhrade trov konania, odvolací súd sa stotožňuje s argumentáciou žalobkyne, podľa ktorej zásadu úspechu vo veci (§ 255 C.s.p.) treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu alebo od znaleckého posudku. V týchto prípadoch nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť uplatneného nároku. Zhodne so žalobkyňou poukazuje na komentár k Civilnému sporovému poriadku, podľa ktorého „Nemožno ho (žalobcu, poznám. odv. súdu) totiž ad absurdum zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu alebo znaleckej činnosti (Civilný sporový poriadok, Komentár, doc. JUDr. Marek Števček a kolektív, C.H.BECK 2016, str. 926). V prejednávanej veci výška náhrady nemajetkovej ujmy závisela od úvahy súdu. Vzhľadom na to odvolací súd v zmysle § 255 ods. 1 C.s.p. potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie, ktorým tento priznal žalobkyňi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Je však samozrejmé, že vyčíslenie trov právneho zastúpenia žalobkyne bude vychádzať z priznanej sumy 3.482,60 €.

20. O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1, § 255 ods. 1, ods. 2 C.s.p. a žiadnej zo strán nepriznal právo na náhradu trov odvolacieho konania, keďže odvolaniu žalobkyne nebolo vyhovené a odvolací súd nevyhovel ani odvolaniu žalovanej.

21. Odvolací súd prijal rozhodnutie jednohlasne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1.5.2011; § 393 ods. 2 C.s.p.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

(1) Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

(2) Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 C.s.p.).

(1) Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

(2) Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

(1) Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

(2) Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

(1) Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

(2) Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 C.s.p.).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 C.s.p.).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 C.s.p.).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 C.s.p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C.s.p.).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 C.s.p.).